

Dalis Queens apskrityje (N. Y.)	\$10.00
Kanadoje	\$10.00
Kitur užsienyje	\$12.00
Jungtinėse Valstijose	\$9.00
Pavienio egzemp. kaina 10 centų	

L A I S V Ė

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

KRISLAI

Apie Vinčą Kudirką. Jo palikimas. Padidinta jų vadovybė. Kada juos išės?

Rašo R. Mizara

Gruodžio mėnesio 31 d. sukaks 100 metų, kai gimė *Vinčas Kudirka* — žydotojas, poetas, vertėjas, literatūros kritikas, muzikas.

V. Kudirka buvo didžiųjų gėlių vyras. Deja, jis, vos peržengęs per 10 metus, jaunas mirė.

Apie V. Kudirką rašoma ir kas rašyta lietuvių spaudoje. Bet ar viskas, ką Kudirka prieš apie 60 metų parašė, nūdienai tinka? Ne!

Savo metu V. Kudirka daug pasidarbavo jaunutei lietuvių literatūrai kaip kritikas, kaip vertėjas j lietuvių kalbą klasikinį veikalų. Visa tai suvaidino žymų vaidmenį ano meto Lietuvos žmonių gyvenime, ypačiai inteligentijoje.

Bet Kudirka turėjo ir minusų: jis, būdamas priešingas socialistinėms — marksistinėms idėjoms, su jomis nesuipažinęs, kai kada nukrypavo į kraštutinę, į sovinizmą.

V. Kudirka nesuprato, neįvertino revoliucinio darbininkų judėjimo, pradėjusio plėtotis 19-ojo amžiaus pabaigoje Vakarų Europoje, Rusijoje, ir, žinoma, Lietuvoje. *O šis judėjimas kaip tik ir nesėkmingai pasvegtoms tautoms, tokioms kaip ano meto Lietuva, išsilaisvinimo viltį.*

Savo metu V. Kudirka lietuvių kalbą vertė, rodėsi, labai gražiai. Jis mokėjo populiariai rašyti, — panašiai, kaip gr. St. Matulaitis.

Kudirka išvertė j lietuvių kalbą anglių poeto Byrono sekeris veikalą "Kainą", daugiau kaip prieš 40 metų statytą lietuvių scenoje Brooklyne.

Prieš kurį laiką šių žodžių rašytojas gavo "Kaino" vertimą, atliktą Tarybų Lietuvoje. Palyginus Kudirkos vertimą su tarybinu, — koks skirtumas!

Čikagiškis klerikalų Draugas rašo: "Aitui vadovaus atstovinių asmenų valdyba." Iš paviršiaus atrodo, na, ir kas čia tokio.

Taip, Amerikos lietuvių visuomenė dėl to nei šilta, nei šalta, bet kai kam iš "vaduojų" visa tai sukelia didžiulį nerimą.

Vadinamoji Amerikos Lietuvių taryba buvo sušaukusi Čikagoje savo narių suvažiavimą. Smetonininkai užsispyrė, kad j tos tarybos vadovybė jeltų jų atstovai, o jei to nebus, jie tarybos nerems. Po ilgų ginčų, pp. Grigaitis, Šimutis ir Vaidyla, kurie "vadavo" Lietuvą per 18 metų, buvo priversti savo oponentams nusileisti.

Ką visa tai reiškia? Smetoniniai dipukai yra pasiryžę iš vadovybės išesti P. Grigaitį ir M. Vaidyla. Prieš L. Šimutį, tiesa, jie skiauturės neriečia.

Dipukai "vaduojai" taip samprotauja: P. Grigaitis jau visiškai nusėjęs žmogus — užtenkama jis jau "laisvino" Lietuvą, visuomenės pinigais trunkdamasis po įvairius miestus. Tegu jis, sako dipu-

DEMOKRATŲ PARTIJA RUOŠIASI; PATEIKĖ DAUG GERŲ PASIŪLYMŲ

Washingtonas. — Besiartinant Kongreso atsідarymui Demokratų partijos vadai sujudo, kad išsigarsint ir pasirošti 1960 rinkimų kampanijai. Democratic Advisory Council išleido pareiškimą. Demokratų Taryba, pasigėrėjus šių metų balsavimų laimėjimais, pateikia svarbiais klausimais poziciją.

Pareiškimas apima vidaus ir užsienio politiką, kaip tai ekonominius šalies reikalus, civilines žmonių teises, mokslo, sveikatos, darbininkų, smulkių biznierių, senatvės ir nedarbo apdraudas, viešuosius darbus, namų statybos ir kitus reikalus. Pareiškime yra daug gerų pasiūlymų, kurie gerintų žmonių gyvenimą.

Taikos reikalą sako, kad Jungtinių Valstijų ir jų tautininkų užsienio politika turi išplaukti iš "jų galios",

siekiant susitarimo. Bet pareiškimas tuo pat kartu pasisako už kontroliavimą "moderniškų ginklų". "Zmonija turi sukontroliuoti moderninio karo ginklus", sako pareiškimas.

Demokratai kietai kritikuoja dabartinę Eisenhowerio vyriausybę, kad ji per dvejus pastaruosius metus neturėjo "aiškios užsienio politikos" ir dažnai "ėjo pavojingu keliu".

Tuo pat kartu buvęs prezidentas Trumanas pasakė kalbą National Press Klube. J's, kaip visada, švaistėsi stipriais žodžiais. Tarp tautinėje politikoje, sakė: "Mes turime turėti daugiau kanuolių kaip jie (rusai ir kinai) ir šaudyti, jeigu yra reikalas". Kas dėl Eisenhowerio, tai jis sakė, kad nuo 1952 metų jie pykstasi, ir pareiškė: "I don't give a damn".

Tymsterių unija yra labai turtinga

Miami Beach, Fla. — International Brotherhood of Teamsters unijos prezidentas James Hoffa sako, kad 1958 metais unija nariams išmokėjo \$2,500,000 pagalbos. Rinkimų kampanijoje išleido \$800,000 kovai dėl atmetimo taip vadinamo "Right-to-work" žalingo įstatymo.

Unija turi \$37,000,000 šėrais, morgičiais ir JAV bonusais. Jos turtas siekia \$57,000,000. Dabar tymsterių unija įdės \$4,000,000 Floridoje j viešbučių ir apartamentinių namų biznį.

SUMAZĖJO AVIACIJOS STUDENTŲ SKAIČIUS

Washingtonas. — Vėlesniu laiku žymiai sumažėjo skaičius jaunuolių, norinčių įstoti j karinės aviacijos mokyklas. Todėl karinio orlaivyno viršininkai nutarė reikalauti mažiau kvalifikacijų nuo norinčiųjų stoti j orlaivyno akademijas.

lai, leidžia ir kitiems "vaduotojams" "pasirodyti" ir pažiūti. Vaidyla, jų nuomone, yra politiniai visiškai žabalas ir lieko neatstovaujama, tai kokią teisę jis turės sudėtomis "Lietuvai laisvinti" žmonių aukomis uliavoti?!

Padidėjus tarybos vadovybei, padidės ten kačių koncertas. O tam reikės daugiau pinigų "Lietuvai laisvinti."

Anksčiau ar vėliau politiniai raketieriai prilips liepto galą!

"Tėvynės balse" skaitau: "Lietuvos Valstybinė Grožinės literatūros leidykla šiais metais išleido 173 pavadinimų knygas, kurių tiražas — 2.5 milijono egzempliorių. Iki Naujų metų išleis dar 40 pavadinimų naujų knygų." Smagu tokias žinias skaityti, ar ne?!

Nehru užprotestavo prieš Dulleso kalbą

New Delhi. — Spalio 29 d. Dulles per angų televizijos tinklus sakė, kad Indija "kovoja prieš komunizmą".

Indijos prem. Nehru dabar pareiškė, kad Dulles sakė neteisybę. Nehru sako: "Mes nekovojame nei prieš kapitalizmą, nei prieš komunizmą, arba kokį kitokį 'izmą'. Mes perimame kas tik yra gero iš bile šalies, kas, mūsų supratimu, yra naudinga Indijai."

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

New Yorkas. — Laikraščiu išvežtojų streikas privertė leidėjus laikinai sulaukyti jų spausdinimą. "New York Times", "Post", "Herald-Tribune", "Long Island Daily Press" ir kitų leidėjai paskelbė, kad nespausdins laikraščių, kol streikas nepasibaigs.

San Francisco, Calif. — Čionai įvyko žemės drebėjimas. Nuostoliai nedideli.

Washingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris sutinka, kad galimas daiktas, jog Tarybų Sąjunga turi raketą, kurios gali nuauti atomines bombas už 8,700 mylių. Bet jis sakė, kad ir Jungtinės Valstijos turi raketą, kurios "pakankamai geros".

Beirutas. — Libano premjeras pareiškė, kad Eisenhowerio - Dulleso doktrina jau atgyveno savo dienas.

Belgradas. — Jugoslavija susitarė su Čekoslovakija ir Tarybų Sąjunga pasikeisti technikiniais patyrimais industrijos srityje.

LAISVĖS VAJUS

GAVIMUI NAUJŲ SKAITYTOJŲ

Vajus prasidėjo spalio 1 d. ir tęsis iki gruodžio 31 d. 1958

KONTESTANTŲ STOVIS DABAR YRA TOKS:

	Punktai
Brooklyno vajininkai	4290
New Jersey valstijos vajininkai	3954
Waterbury vajininkai	3796
Philadelphijos vajininkai	3032
Geo. Shimaitis, Brockton, Mass.	1776
Worcesterio vajininkai	1696
Rochesterio vajininkai	1524
S. Penkauskas - J. Blažonis	
Lawrence - Lowell, Mass.	1312
Baltimorės vajininkai	1300
P. Blaškis - E. Chicago, Ill.	1260

Pittsburgho vajininkai	1107	J. K. Alvinas,	372
Great Necko vajininkai	874	San Francisco, Calif.	300
Norwood, Mass.	856	Ceo. Zebrys, Cleveland, Ohio	288
So. Boston, Mass.	609	Bridgeport, Conn.	288
LLD 20 kp. Moterų Klubas	592	L. Tliviak, Easton, Pa.	288
Binghamton, N. Y.	502	K. Narvasas, Shenandoah, Pa.	252
New Britain, Conn.	480	S. Puidokas, Ramford, Me.	242
Seranton, Pa.	468	Plymouth - Wilkes-Barre, Pa.	216
Stamford, Conn.	420	A. Apšigienė, Auburn, Me.	204
Chester, Pa.	372	Vera Smalstis, Detroit, Mich.	180
John Patkus, New Haven, Conn.	360	A. P. Dambrauskas,	144
		Haverhill, Mass.	108
		C. K. Urban, Hudson, Mass.	72
		V. Ramanauskas, Minersville, Pa.	72

Brooklyno vajininkai gražiai pasidarbavo. Senas Juozas ir Julius Kalvaitis sako — nejaugi mes pasiduosime newjerseičiams. Niekad! Senas Juozas pridavė naują prenumeratą ir atnaujinimą, o Julius Kalvaitis tris naujas (Taša ketvirtame puslapyje)

J. Nehru pasmerkė karines sąjungas

New Delhi. Indijos premjeras Nehru Parlamente sakė kalbą. Jis pareiškė, kad Bagdado ir Pietų Azijos karinių sąjungos yra žalingos, atgyvenę ir laikomos tik Amerikos prestižo palaikymui.

Nehru sakė, kad Tarybų Sąjunga daro spaudimą išspėsti Berlyno reikalą, uždrausti atominius ginklus, o Genevoje jau yra padaryta progresas prieš pasalingą užpuolimą.

Kas dėl "šaltojo karo", tai Nehru sakė: "jo tęsimas yra kriminalystė".

SAKO: "TUŠČIAS JŲ DŽIAUGSMAS"

Berlynas. — Vokietijos premjeras Grotewohl sako, kad tuščias Vakarų džiaugsmas dėl balsavimų pasekmis Vakariniame Berlyne. Balsavimai praveisti teroro sąlygose. Tūkstantčiai komunistų buvo areštuojami.

Grotewohl sako: "Lai Vakarai leidžia berlyniečiams balsuoti ar jie nori, kad Berlynas pasiliktų užsienio okupuotas, tai tada pamatys berlyniečių nusistatymą."

IR LENKIJA TYRINĖS ANTARKTIKĄ

Maskva. — Tarybų Sąjunga perleido Lenkijai vieną savo tyrinėjimo stotį. TSRS turėjo penkias stotis, tai "Oasis" nuo dabar bus lenkiu mokslininkų stotis. Jie tuojau išplauks tarybinu laivu "Michail Kalinin". Lenkija jau bus tryliktoji valstybė tyrinėjanti Antarktiką.

Štai kokie labai bijo komunizmo

New Delhi. — E. Nizamas arba "Didysis mogulas" sulaukęs 74 metų amžiaus, pareiškė, kad jis jau pasitraukia iš politinio veikimo. Iki dabar jis buvo griežtas komunistų priešas.

Nizamas turi tris žmonas, 42 suguloves, 139 vaikus ir virš 1,400 giminių. Jo turtas siekia \$420,000,000 — aukso gabalų prikrautas kambarys ir daugybė brangių deimantų. Seniau jis buvo Hyderabado provincijos valdovas, kuri užima virš 100,000 kvadratinųjų mylių.

INDONEZŲ MINISTRO KEISTAS ELGESYS

Kairas. — Čia atsidarė Afrikos-Azijos šalių konferencija. Indonezijos atstovas Dr. M. Sebehan priešinosi Tarybų Sąjungos delegacijai. Jis sakė: "Mano šalis yra draugiškiausioje santykiuose su TSRS, bet Tarybų Sąjunga nėra Azijos šalis". Delegatai nepaisė jo, nes Tarybų Sąjungos daugiau kaip du trečdaliai yra Azijoje.

T. SAJUNGA PAKAITĖ SAVISAUGOS MINISTRĄ

Maskva. — Tarybų Sąjungos prezidentas paskelbė, kad generolas Ivan Serovas paliuosutas iš Vėdaus ministro pareigų. Jam duota kitas darbas. Serov yra 54 metų amžiaus. Jis tas pareigas pradėjo eiti 1954 metais.

Tel Aviv. — Haifa užlažoje Izraelis suėmė nedidelį Egipto laivą.

KINUJOJE VYKSTA DIDŽIAUSIOS PAKAITOS ŽMONIJS ISTORIJOJE

Tokio. — "Didžiausios žmonijos istorijoje pakaitos didžiū greičiu vyksta Raudonoje Kinijoje", rašo Donald Kriss. To, kas dabar darosi Kinijoje, daugelis nesupranta, neįvertina, bet netrukus supras. Tokių milžiniškų masių pasijudinimų dar žmonijos istorija nežinojo.

Tik reikia pagalvoti, kad 1958 m. balandžio mėnesį Honano provincijoje buvo iš 26 žemdirbių kooperatyvas, o dabar jo vietoje jau gyvuoja 44,000 žmonių komunalinis ūkis. Prieš septynis mėnesius Kinijos vyriausybė išskėlė obalsi apjungti valstiečių kooperatyvus j komunalinius ūkius, o dabar jau beveik 500,000-000 žemdirbių susijungė ir jungiasi j tuos ūkius.

Komunaliniai ūkiai virsta naujosios visuomeninės santvarkos centrais. Jie ima

savo rankas žemės ūkio, mokslo, susisiekimo reikalus ir net gynybos. Centralinė vyriausybė padaro planus nutiesti geležinkelius, praveisti plentus, ar prakasti kanalus. Kiekvienas komunalinis ūkis stoja darban j gyvendinimui savo plote.

Stebėtinai greitus pasiekimus daro Kinijos žemdirbiai. 1950 metais, po nugalėjimo Čiang Kai-šeko, Kinijos liaudiška vyriausybė išdalino žemdirbiams žemę. Bet jie, turėdami po mažą šmotelį, negalėjo daryti progreso. Tada žemdirbiai jungėsi j kooperatyvus, o dabar kooperatyvus jungia j komunalinius ūkius. Komunaliniai ūkiai naudojami mašinomis, pastatė ir stato tinkamus gyvenamius, mokyklas, gerina ir lengvina žmonių gyvenimą.

Tuo pat tarpu eina milžiniškas gyventojų persikraustymas. Pirmiau tirštai buvo apgyventa pietrytiniai Kinijos plotai, ypačiai pamariai. Dabar dešimtimis milijonų žmonės persikelia gyventi j šiaurvakarinės provincijas.

"Šaltasis karas bus ilgas", — Humphrey

Washingtonas. — Sugrįžo iš Tarybų Sąjungos senatorius Hubert H Humphrey. Jis ten kalbėjosi su Chruščiovu ir kitais TSRS vadais. Humphrey sako, kad "šaltasis karas dar tęsis ilgai". Bet jis sako, kad karštojo karo pavojaus nėra.

Humphrey sako, kad Tarybų Sąjunga karo nepradės, nes ji užimta kūrybos darbais, nauju Septynerių metų planu.

Netikėtai susitiko brolis ir sesuo

Portland, Ore. — Prieš 10 metų mirė mažų vaikų motina. Vaikus paėmė kiti žmonės už augintinius. Prieš savaitę susitiko Richardas Gillet, 22 metų vaikinai, su 17-kos metų mergina Dorothy Manewal. Jie vienas kitam patiko ir susitarė susieiti. Susitikę emė kalbėtis ir paaiškėjo, kad jie esą brolis ir sesuo. Tikri jų vardai yra Sara Esther Alridge ir Michael Charles Alridge. Jie sakosi, kad turės linksniausias Kalėdas.

IRAKE VIS DAR LABAI NERAMU

Bagdadas. — Irako premjeras Kasemas įvedė griežtą cenzūrą. Sakoma, kad jo valdžia susekusi suokalbį. Areštavo 350 žmonių, jų tarpe 20 armijos oficerių. Sakoma, kad areštuotu tarpe yra ir Jungtinių Valstijų piliečių.

Prieš pusę metų Irako karininkai nuvertė karaliaus Faisalio valdžią. Tas sukrėtė Vakarų karinę Bagdado sąjungą.

Upper Montclair, N. J. — Mirė inžinierius H. V. Coes.

Dar viena gynybos linija ledynuose

Washingtonas. — Karo orlaivyno generolas Charles Root paskelbė, kad Jungtinės Valstijos stato šiaurių ledynuose naują gynybos liniją prieš raketas. Linija bus žinoma: U. S. Ballistic Missile Early Warning System. Ją stato Western Electric Co. Išlaidos ir įrengimai — slaptybės.

Dabar šiaurėje yra trys linijos: "Dew", "Mid-Canada" ir "Pine Tree". Jos sudaro 9,000 mylių ilgio gynybos sieną.

LĒKTUVAS NUKRĪTO ANT GYVENAMŲ NAMŲ

Norfolk, Va. — Karinio laivyno transportinis lektuvas nukrito ant dviejų gyvenamųjų namų. Žuvo 4 laktiniai ir du maži vaikučiai. Vienas vaikas buvo 14 mėnesių, o antras tik 14 dienų amžiaus. Jų motina apdegė ir paimta j ligoninę. Yra ir daugiau civilinių žmonių, kurie nukentėjo.

ATSIDARĖ FRANCŪZU PARLAMENTO SESIJS

Paryžius. — Prasidėjo Penktosios francūzų respublikos parlamento posėdžiai. Parlamento posėdį su maldomis atidarė kunigas Felix Kir, kuris yra 85 metų amžiaus. Jis išgėrė vynu "už pergale periteitose rinkimuose ant komunistų". Parlamente iš 546 narių de Gaulle savo pasekėju turi 188, be to, jį remia visa eilė kitų partijų. Komunistai ši kartą turi tik 10 atstovų.

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC. Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays. 110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL, N. Y.

Table with 2 columns: Subscription Rates, United States, per year \$9.00, Canada and Brazil, per year \$10.00, etc.

Sofija Čiurlionienė - Kymantaitė

GRUODŽIO 1 D. Kaune mirė žymi lietuvių rašytoja Sofija Čiurlionienė-Kymantaitė. Jos palaikai buvo pašarvoji Respublikinės bibliotekos salėje.

Sofija Kymantaitė gimė 1886 m. kovo 14 d. Joniškėje, Paaugus, ji lankė Petrapiilio ir Rygos gimnazijas, o vėliau studijavo Krokuvos universiteto filosofijos fakultete.

1909 metais ištekėjo už dailininko ir kompozitoriaus Mikalojaus K. Čiurlionio.

S. Čiurlionienė-Kymantaitė jau seniai pradėjo kūrybinio rašytojo darbą. Rašė ji scenos veikalus, rašė ir proza.

Kai Lietuva tapato tarybine respublika, S. Čiurlionienė-Kymantaitė buvo viena tų rašytojų, kurie suprato viso to reikšmę ir nuosirdžiai dirbo literatūros darbą.

S. Čiurlionienė-Kymantaitė buvo viena seniausių Tarybų Lietuvos rašytojų. Kadangi ji nuosirdžiai dirbo kartu su lietuvių tauta, nepalikto jos, nebėgo „į Vakarus“, kaip padarė kai kurie kiti „žymūs“ rašytojai, tai lietuvių tauta ją gerbė ir visuomet gerbs.

Tarybų Sąjunga už 15 metų

PASKELBTASIS būsimoji Tarybų Sąjungos septynmečio plano projektas yra ilgas dokumentas. Prie geriausių norų mes negalėtume jo viso mūsų laikrasty išspausdinti.

Laikraštis „Tėvynės balsas“, kalbėdamas apie šalies ekonomiką, paliečia plano projekte, šitaip rašo: „Dabar Tarybų Sąjunga pradeda naują labai svarbų savo vystymosi etapą — platus komunistinės visuomenės kūrimo laikotarpį.“

„Jau šiuo metu visą pasaulį stebina tarybinės ekonomikos vystymosi tempai sudaro realų pagrindą mūsų šaliai per artimiausius 15 metų užimti pirmąją vietą pasaulyje ne tik pagal bendrą gamybos apimtį, bet ir pagal produkcijos gamybą vidutiniškai viename gyventojui.“

„Lietuvos spaudoje paskelbti 1959—1965 metų Tarybų Sąjungos liaudies ūkio vystymo kontroliniai skaičiai. Tai N. Chruščiovo pranešimo Tarybų Sąjungos Komunistų partijos XXI suvažiavimo tezės, santrauka.“

„Kas bus padaryta ir nuveikta Tarybų Sąjungos liaudies ūkyje ir kultūroje per 1959—1965 metus?“

„Septynmečio metais TSRS liaudies ūkis, visų pirma jo pagrindas — sunkioji industrija, kaip ir anksčiau vystysis tempais, daug kartų viršijanciais kapitalistinių šalių, jų tarpe Jungtinių Amerikos Valstijų, ekonomikos vystymosi tempus.“

„Bendroji pramonės produkcija 1965 metais palyginti su 1958 metais padidės maždaug 80 procentų.“

„Visos bendrosios žemės ūkio produkcijos apimtis 1965 metais padidės palyginti su 1958 metais maždaug 1,7 karto. Iki septynmečio pabaigos per metus bus gautama po 10—11 milijardų pūdų grūdų.“

„Nacionalinės pajamos 1965 metais palyginti su 1958 metais išaugs 62—65 procentais. Numatoma, kad realios darbininkų ir tarnautojų, ir kolūkiečių pajamos, skaičiuojant vienam dirbančiajam, padidės vidutiniškai 40 procentų.“

„Tarybų Sąjungoje per šį laikotarpį bus įvesta trumpiausia pasaulyje darbo diena ir trumpiausia darbo savaitė — penkių darbo dienų savaitė, t. y., dvi poilsio dienos per savaitę, nemažinant darbo užmokesčio.“

„Placios perspektyvos atsiveria mokslui ir kultūrai vystyti.“

„Tėvynės balsas“ toliau primena ir dipukiškų „veiksnių“ susirūpinimą to plano projektu. Laikraštis pažymi:

„Šie faktai yra tokie akivaizdūs, kad jie sukelia mūsų tautiečių emigrantų patriotų pasigėrėjimą ir „veiksnių“ nerimą. „Veiksnių“ spauda ir jų raševios melu ir klajojimais nori nuslėpti šiuos iš tikrųjų didingus skaičius ir faktus. Jie bando iškraipyti tiesą apie Tarybų Sąjungos ir kapitalistinių valstybių taikų ekonominį lenktyniavimą. Štai Karadoje leidžiamas „veiksnių“ laikraštis „Tėviškės žiburiai“ s. m. 41 nr. idėjo straipsnelį apie Tarybų Sąjungos ir JAV ekonominį lenktyniavimą. Kas čia rašoma: „Tėviškės žiburiai“ apgailestauja ir verkšlėna, kad „vakariečiams sudaro įspūdį, kad jie (tarybiniai žmonės — red.) jau tikrai baigia vyti, o kažkuriais atžvilgiais pralenkia net JAV. Tarybų Sąjungos laimėjimai šiandien visiems yra tiek žinomi, kad juos nuslėpti nepajoms. Jų nenori pastebėti tik ponai iš „Tėviškės žiburijų“.“

„Taciau bergždžios yra „veiksnių“ raševių pastangos nuslėpti arba iškraipyti akivaizdžius faktus“.

Kas Ką Rašo ir Sako

„O, JŪS UBAGAI DVASIOJE!“

Kanadiškis „Liaudies balsas“ rašo:

„VLIKo pilnatis sesija, kaip praneša Tėviškės žiburiai, tarp kitko, nutarė: „santariai, apdairiai ir dideliu rūpestingumu veikti lietuvių tėvynėje išlaikyti savo lietuvišką nusistatymą, nepalūžti fiziškai ir dvasiškai.“

„Viena, jie patys pabėgo ir paliko tą žemę. Daugelis jau net lietuviški laikraščiai nebeskaito. Daugelio vaikai baigia pamiršti lietuvių kalbą. O jie stotasi uždaviniu mokyt žmones Lietuvoje.“

„Sunku aprašti, ar jie tolie atsilikę nuo gyvenimo, ar jie tai daro sąmoningai, norėdami apšmeižti Tarybų Lietuvą. Užtenka pasisūnėti į spaūde, leidžiamas knygas, žurnalus, aprašančius apie lietuvių tautinę ir kultūrinę pažangą.“

„Antra pagal masinių žydinių skaičių vieta yra Kauno fortai. Ten ypatingojo būrio vadu buvo Lin. Norkus (girtas užsimušė). Su šaudymais surišti ir pulk. Butkūno, bei jam pavaldžių karininkų veikla.“

„Marijampolėje tarėjo Gostauto aktyvaudoje buvę policininkai Janavičius, Jankauskas, Amulevičius, buvę viršijos — Cinkus, Matukaitis, Giržada ir buvę saugumiečiai Karpus, Senkus, Urbonas Šešupės slėnyje šaudė pirmuosius iš 8,000 ten iššūdyti.“

„Tokiame mažame miestelyje Joniškelyje“ pulk. Jurgaitis iš girtų chuliganių buvo sudaręs baudžiamąją grupę ir vykdė pirmuosius šaudymus.“

„Dabartinis ryšių karininkas prie amerikiečių lietuviškųjų sargybų kuopų kpt. Venckus Luokės apylinkėje sausūdė taip pat nemažą skaičių lietuvių.“

„Paiškojė savo tarpe rastume žudikų ir iš kitų Lietuvos vietų.“

„Jei norime turėti ramią sąžinę, suraskime visus žudikus. Kiti atveju juos suras kiti ir drąsiai galės kaltinti mus dalininkais.“

JUK REIKIA BIJOTI

Su nusistebėjimu ir lyg pašaipia Čikagos mėševikų dienraštis sako:

„Societui bijo vakarų Vokietijos, aprūpintos atomineis ginklais.“

Bet juk ir reikia bijoti. Atomines ginklais aprūpintos Vokietijos privalo bijoti visas padorusis pasaulis, nes tai reiškia naują pasaulinį karą. Privalo bijoti ir Amerika. Nes ginkluota Vokietija vien tik mūsų gyvenimo jau pagimdė du baisiausius karus, kuriuose ir mūsų Amerikos šimtai tūkstančių jaunu vyrų paklojo galvas.

Nėra niekam jokia paslaptis, kad ypač Tarybų Sąjungai pavojinga atominiai ginklais ginkluota Vokietija. Jau dviem atvejais toji Vokietija nuokojo tos šalies enžiūniškus plutus. Tikslai mėševikiškas bukapurtis taip ginkluotoje Vokietijoje nemato pasaulio taikai pavojaus.

DEL SAŽINĖS IR DEL ISTORINĖS TIESOS

„Biuletinė“ nr. 5 K. Jankauskas kalba apie neseniai Vakaru Vokietijos Ulmo miestelį įvykusius teismus prieš budelius, kurie karo metu masiškai žudė žmones Lietuvoje. Jo pastabos svarbios. Štai jų dalis. Jankauskas rašo:

„Abiejuose teismuose buvo kaltinami svetimataučiai. Ume figūravo ir vienas lietuvis, Pranas Lukys. Bet mes senesnieji gerai žinome, kad tose žudynėse be vokiečių - hitlerininkų dalyvavo nedidelis skaičius ir lietuvių išsiviečių. S. m. liepos mėn. 11 d. „Tiesas“ 162 Nr. aprašomos žudynės Kudrilo Naumiestyje, Barzduose ir Šakiuose. Ten, minimos ir žudikų, kurie dabar gyvena tarpe mūsų, emigracijoje, pavardės — J. Jurkšaitis, K. Leveckas, P. Dovydaitis, J. Elmūtis, L. Stadalnikas, V. Dem-

kis. Atrodo, praleistas šakietis, dabar Anglijoje gyvenantis A. Sukys, kurio po kapituacijos Vokietijoje ieškojo nuleidėjusieji. Tai tik pavardės poros vietovių. Prisiminkime jų kiek daugiau.“

„Skaitlingiausi žudymai buvo prie Vilniaus, Paneriuose. Ten iššūdyta apie 100,000. Weissas ir kiti vokiečiai-eseininkai nuteisti. Bet daugeliu vilniečių žinoma, kad Vilniuje iš lietuvių atmatų šaudymu buvo sudarytas ypatingas būrys ir jo vadais buvo Lukošius ir Norvaiša. Lukošius, pakeitęs pavardę į Staras, dabar gyvena Anglijoje ir net buvo DBLS-gos vienos apygardos pirmininku. Norvaiša, taip pat pakeitęs pavardę į Vilniškį ar Velioniškį, gyvena Australijoje. Prie vilniškių Andriaus Bulotos su žmona, Jagomasto šeimos, B. Knyvos, L. Adomausko ir kitų nužudymo daug prisidėjo nerinktoji pirmoji Vilniaus valdžia: dipl. teis. Ant. Kazlas, St. Zakevičius - Zymantas, Kalendra, Iškauskas ir kiti. Žudynėse dalyvavo pirmieji „saugumiečiai“ Mikšys, Biečlūnas, Bagdonas, Kimsa ir kiti.“

„Mes taipgi prie jų prisidedame: sveikiname Joseph North ir linkime jam sveikatos ir sėkmės ateities darbuose!“

Tokie žmonės, kaip Joseph North, yra labai Amerikai reikalingi.“

Viename Lietuvos laikraštyje skatome:

„Lapkričio 18 d. Kremliaus Sverdlovo salėje įvykiams vokiečių rašytojui ir kovotojui už taiką Arnoldui Cveigui iškilmingai buvo įteikta Tarptautinė Lenino premija „Už taikos stiprinimą tautų tarpe“.“

„Tarptautinių Lenino premijų komiteto pirmininkas akademikas D. Skobeljinas, atidarydamas susirinkimą, šiltai sveikino Arnoldą Cveigą Lenino premijos paskyrimo jam proga.“

— Arnoldo Cveigo asmenyje, — pasakė drg. Skobeljinas, — mes pagerbiame ne tik didelio talento rašytoją, bet ir narsų kovotoją ir visuomenės veikėją, kuris karštai įsitikinęs kovoją už demokratinių taikų Vokietijos vystymosi kelią, už tautų draugystę ir savitarpio supratimą.“

„Susirinkusieji šiltai sutiko.“

Darbininkų Sveikata

J. J. Kaškiaučius, M. D.

VISŲ MAISTO DĖSNIŲ SVARBA

Tarybiniai mokslininkai žvairuoja į tuos visokių čionai skelbiamus „naujus išradimus“, pagerinimus, stebuklingus sveikatos atgaivintojus. Ne-k. Ten to nėra. Kita sistema, visiems naudinga, be savanaudiškų grašiagaudų.

Tarybų žemėj plačiai moko visus, nuo pat mažens, mokyklose, darbo įstaigose. Moko, kad baltymai - proteinais yra nepavduojami sveikatos elementai ir taisytojai. Gyvuliniai baltymai geriausi, lengviau įsisavinami, bet augmeniniai irgi turi savo vertę. Liesa mėsa, žuvis, pienas, sūris, kiaušiniai, riešutai žirniai, pupos, sojos pupos, javiniai valgiai — tyrės, košė.

Daržovių gausa duoda vitaminių, mineralų, šarmų (alkalies), kurie daug padeda gyvuliniam maistui persivirškinti. Riebalai, aliejai, alyvos irgi padeda baltymams įsisavinti ir energijai bei šilumai gaminti. Daržoviniai aliejai svarbūs ypač tuo, kad jie padeda išlaikyti sveikas arterijas, saugojas nuo užsikimšimo, trom-

Trumpai kalbant

Grudžio 13 d. pažangioji Niujorko visuomenė pagerbs žymųjį rašytoją ir žurnalistą Joseph North.

Visa eilė žymių amerikiečių intelektualų ruošia šiam publicistui pagerbtį pobūvi, kuris įvyks Jugoslavų sveitainėje, 405 West 41 St., Manhattane.

Tik neseniai Joseph North parašė labai svarbią knygą „No Men Are Strangers“. Taigi, ir tas svarbus įvykis čia bus atžymėtas.

Siemet sukako 25 metai, kai Joseph North darbuojai savitiraštyje „The Worker“. Jo straipsniai, jo reportažai labai talentingai parašyti, miela juos skaityti.

Sia proga rašytojas-publicistas gauna daug sveikinimo telegramų iš visų šalių — socialistinių ir buržuazinių šalių rašytojų, žurnalistų, mokslininkų ir visuomenininkų.

— Grąšinimais mes nebaidysime socialistinių šalių, o pastarosios nepabaidys mūs, — sakė senatorius. Beje, senatorius parvežė prezidentui Eisenhoweriui premjero Chruščiovo laiška. Kas tame laiške parašyta, gal jau bus paskelbta, kai skaitytojas šiuos žodžius skaitys.

Tragedija, įvykusi vienoje Čikagos katalikų mokykloje, dar tebėra Amerikos žmonėse gyva. Tai viena baisiausių tragedijų, — nusinešė ji 92 žmonių gyvybes. 89 mokyklinio amžiaus vaikai žuvo, o daug jų dar guli ligoninėse sūzeisti.

Kas buvo tos tragedijos priežastimi? Kol kas ji neišaiškinta. Veikiausiai tai buvo apsilaidimas, nepaisymas. Keista ir tai, kad tarp žuvusiųjų yra tik trys mokytojos-vienuolės.

Dabar, nuaidėjus baisioms žinioms apie tragediją Čikagoje, Niujorke taipgi pradėta rūpintis, kad čia tas pats neįvyktų. Kai kurios mokyklos, kur surasta daug apsilaidimo, tapo laikinai uždarytos, o kitoms įsakyta tuojau pavojingus trūkumus šalinti.

Kas jau kas, bet mokyklos turi būti nuo gaisrų apsaugotos, ir jas galima apsaugoti, jei tik bus kreipiamas rimtas į tai dėmesis.

Akros mieste, Ghanos sostinėje, atsidarė Afrikos tautų bei šalių atstovų konferencija, kurioje dalyvauja apie 200 delegatų nuo 50 organizacijų (iš 25 šalių).

Konferencijoje nėra vyriausybės atstovų. Suvykto ten tik darbo unijų ir kultūrinių bei politinių organizacijų išrinkti delegatai. Konferencijos tikslas: kova prieš imperializmą ir koliau vartojama Tarybų Sąjungoje. Jo reikia žaizdoms gydyti, operacijoms sėkmingai užgydyti, apsaugot nuo „šalčių“, slanktų. Ten visokie minkšti gėralai gausiai turi vitamino C, taipgi viriniai, konfitūrai (jams, jellies). Kaviaras turi daug vitamino D ir yra labai maistingas. Vitaminas E būtinas lyties organų prievolėms.

— Konferencijoje nėra vyriausybės atstovų. Suvykto ten tik darbo unijų ir kultūrinių bei politinių organizacijų išrinkti delegatai. Konferencijos tikslas: kova prieš imperializmą ir koliau vartojama Tarybų Sąjungoje. Jo reikia žaizdoms gydyti, operacijoms sėkmingai užgydyti, apsaugot nuo „šalčių“, slanktų. Ten visokie minkšti gėralai gausiai turi vitamino C, taipgi viriniai, konfitūrai (jams, jellies). Kaviaras turi daug vitamino D ir yra labai maistingas. Vitaminas E būtinas lyties organų prievolėms.

— Konferencijoje nėra vyriausybės atstovų. Suvykto ten tik darbo unijų ir kultūrinių bei politinių organizacijų išrinkti delegatai. Konferencijos tikslas: kova prieš imperializmą ir koliau vartojama Tarybų Sąjungoje. Jo reikia žaizdoms gydyti, operacijoms sėkmingai užgydyti, apsaugot nuo „šalčių“, slanktų. Ten visokie minkšti gėralai gausiai turi vitamino C, taipgi viriniai, konfitūrai (jams, jellies). Kaviaras turi daug vitamino D ir yra labai maistingas. Vitaminas E būtinas lyties organų prievolėms.

— Konferencijoje nėra vyriausybės atstovų. Suvykto ten tik darbo unijų ir kultūrinių bei politinių organizacijų išrinkti delegatai. Konferencijos tikslas: kova prieš imperializmą ir koliau vartojama Tarybų Sąjungoje. Jo reikia žaizdoms gydyti, operacijoms sėkmingai užgydyti, apsaugot nuo „šalčių“, slanktų. Ten visokie minkšti gėralai gausiai turi vitamino C, taipgi viriniai, konfitūrai (jams, jellies). Kaviaras turi daug vitamino D ir yra labai maistingas. Vitaminas E būtinas lyties organų prievolėms.

— Konferencijoje nėra vyriausybės atstovų. Suvykto ten tik darbo unijų ir kultūrinių bei politinių organizacijų išrinkti delegatai. Konferencijos tikslas: kova prieš imperializmą ir koliau vartojama Tarybų Sąjungoje. Jo reikia žaizdoms gydyti, operacijoms sėkmingai užgydyti, apsaugot nuo „šalčių“, slanktų. Ten visokie minkšti gėralai gausiai turi vitamino C, taipgi viriniai, konfitūrai (jams, jellies). Kaviaras turi daug vitamino D ir yra labai maistingas. Vitaminas E būtinas lyties organų prievolėms.

— Konferencijoje nėra vyriausybės atstovų. Suvykto ten tik darbo unijų ir kultūrinių bei politinių organizacijų išrinkti delegatai. Konferencijos tikslas: kova prieš imperializmą ir koliau vartojama Tarybų Sąjungoje. Jo reikia žaizdoms gydyti, operacijoms sėkmingai užgydyti, apsaugot nuo „šalčių“, slanktų. Ten visokie minkšti gėralai gausiai turi vitamino C, taipgi viriniai, konfitūrai (jams, jellies). Kaviaras turi daug vitamino D ir yra labai maistingas. Vitaminas E būtinas lyties organų prievolėms.

— Konferencijoje nėra vyriausybės atstovų. Suvykto ten tik darbo unijų ir kultūrinių bei politinių organizacijų išrinkti delegatai. Konferencijos tikslas: kova prieš imperializmą ir koliau vartojama Tarybų Sąjungoje. Jo reikia žaizdoms gydyti, operacijoms sėkmingai užgydyti, apsaugot nuo „šalčių“, slanktų. Ten visokie minkšti gėralai gausiai turi vitamino C, taipgi viriniai, konfitūrai (jams, jellies). Kaviaras turi daug vitamino D ir yra labai maistingas. Vitaminas E būtinas lyties organų prievolėms.

— Konferencijoje nėra vyriausybės atstovų. Suvykto ten tik darbo unijų ir kultūrinių bei politinių organizacijų išrinkti delegatai. Konferencijos tikslas: kova prieš imperializmą ir koliau vartojama Tarybų Sąjungoje. Jo reikia žaizdoms gydyti, operacijoms sėkmingai užgydyti, apsaugot nuo „šalčių“, slanktų. Ten visokie minkšti gėralai gausiai turi vitamino C, taipgi viriniai, konfitūrai (jams, jellies). Kaviaras turi daug vitamino D ir yra labai maistingas. Vitaminas E būtinas lyties organų prievolėms.

— Konferencijoje nėra vyriausybės atstovų. Suvykto ten tik darbo unijų ir kultūrinių bei politinių organizacijų išrinkti delegatai. Konferencijos tikslas: kova prieš imperializmą ir koliau vartojama Tarybų Sąjungoje. Jo reikia žaizdoms gydyti, operacijoms sėkmingai užgydyti, apsaugot nuo „šalčių“, slanktų. Ten visokie minkšti gėralai gausiai turi vitamino C, taipgi viriniai, konfitūrai (jams, jellies). Kaviaras turi daug vitamino D ir yra labai maistingas. Vitaminas E būtinas lyties organų prievolėms.

— Konferencijoje nėra vyriausybės atstovų. Suvykto ten tik darbo unijų ir kultūrinių bei politinių organizacijų išrinkti delegatai. Konferencijos tikslas: kova prieš imperializmą ir koliau vartojama Tarybų Sąjungoje. Jo reikia žaizdoms gydyti, operacijoms sėkmingai užgydyti, apsaugot nuo „šalčių“, slanktų. Ten visokie minkšti gėralai gausiai turi vitamino C, taipgi viriniai, konfitūrai (jams, jellies). Kaviaras turi daug vitamino D ir yra labai maistingas. Vitaminas E būtinas lyties organų prievolėms.

— Konferencijoje nėra vyriausybės atstovų. Suvykto ten tik darbo unijų ir kultūrinių bei politinių organizacijų išrinkti delegatai. Konferencijos tikslas: kova prieš imperializmą ir koliau vartojama Tarybų Sąjungoje. Jo reikia žaizdoms gydyti, operacijoms sėkmingai užgydyti, apsaugot nuo „šalčių“, slanktų. Ten visokie minkšti gėralai gausiai turi vitamino C, taipgi viriniai, konfitūrai (jams, jellies). Kaviaras turi daug vitamino D ir yra labai maistingas. Vitaminas E būtinas lyties organų prievolėms.

— Konferencijoje nėra vyriausybės atstovų. Suvykto ten tik darbo unijų ir kultūrinių bei politinių organizacijų išrinkti delegatai. Konferencijos tikslas: kova prieš imperializmą ir koliau vartojama Tarybų Sąjungoje. Jo reikia žaizdoms gydyti, operacijoms sėkmingai užgydyti, apsaugot nuo „šalčių“, slanktų. Ten visokie minkšti gėralai gausiai turi vitamino C, taipgi viriniai, konfitūrai (jams, jellies). Kaviaras turi daug vitamino D ir yra labai maistingas. Vitaminas E būtinas lyties organų prievolėms.

— Konferencijoje nėra vyriausybės atstovų. Suvykto ten tik darbo unijų ir kultūrinių bei politinių organizacijų išrinkti delegatai. Konferencijos tikslas: kova prieš imperializmą ir koliau vartojama Tarybų Sąjungoje. Jo reikia žaizdoms gydyti, operacijoms sėkmingai užgydyti, apsaugot nuo „šalčių“, slanktų. Ten visokie minkšti gėralai gausiai turi vitamino C, taipgi viriniai, konfitūrai (jams, jellies). Kaviaras turi daug vitamino D ir yra labai maistingas. Vitaminas E būtinas lyties organų prievolėms.

— Konferencijoje nėra vyriausybės atstovų. Suvykto ten tik darbo unijų ir kultūrinių bei politinių organizacijų išrinkti delegatai. Konferencijos tikslas: kova prieš imperializmą ir koliau vartojama Tarybų Sąjungoje. Jo reikia žaizdoms gydyti, operacijoms sėkmingai užgydyti, apsaugot nuo „šalčių“, slanktų. Ten visokie minkšti gėralai gausiai turi vitamino C, taipgi viriniai, konfitūrai (jams, jellies). Kaviaras turi daug vitamino D ir yra labai maistingas. Vitaminas E būtinas lyties organų prievolėms.

ko Tarptautinės Lenino premijos laureato Arnoldo Cveigo kalbą.“

Merkinės apylinkės bibliotekoje, Dzūkijoje, yra įrengtas specialus standas, pavadintas „Vincio Krėvės tėvyškėje“; vaizduojamas Subartonių kaimas, kuriame rašytojas gimė ir augo.

Grįžo iš Maskvos senatorius Hubert H. Humphrey. Jis buvo vienas amerikiečių, taip ilgal kalbėjusių su Chruščiovu. Kalbėjosi įvedu Kremliuje net 8 valandas! O po to sen. Humphrey buvo TSRS vyriausybės pavestas vakarieniš.

Kai Humbrey grįžo, Niujorke jį apspito daugybė spaudos ir radijo korespondentų.

Humphrey nemano, kad šaltasis karas greit baigsis, tačiau jis pataria Amerikos vyriausybei ir spaudai nesvaidyti Tarybų Sąjungos ir kitų socialistinių šalių aštiriais žodžiais. Užtot grąšinius socialistiniam pasauliui, senatorius pataria ieškoti priemonių, kaip draugiškiau ir žmoniškiau sugyventi.

— Grąšinimais mes nebaidysime socialistinių šalių, o pastarosios nepabaidys mūs, — sakė senatorius. Beje, senatorius parvežė prezidentui Eisenhoweriui premjero Chruščiovo laiška. Kas tame laiške parašyta, gal jau bus paskelbta, kai skaitytojas šiuos žodžius skaitys.

Tragedija, įvykusi vienoje Čikagos katalikų mokykloje, dar tebėra Amerikos žmonėse gyva. Tai viena baisiausių tragedijų, — nusinešė ji 92 žmonių gyvybes. 89 mokyklinio amžiaus vaikai žuvo, o daug jų dar guli ligoninėse sūzeisti.

Kas buvo tos tragedijos priežastimi? Kol kas ji neišaiškinta. Veikiausiai tai buvo apsilaidimas, nepaisymas. Keista ir tai, kad tarp žuvusiųjų yra tik trys mokytojos-vienuolės.

Dabar, nuaidėjus baisioms žinioms apie tragediją Čikagoje, Niujorke taipgi pradėta rūpintis, kad čia tas pats neįvyktų. Kai kurios mokyklos, kur surasta daug apsilaidimo, tapo laikinai uždarytos, o kitoms įsakyta tuojau pavojingus trūkumus šalinti.

Kas jau kas, bet mokyklos turi būti nuo gaisrų apsaugotos, ir jas galima apsaugoti, jei tik bus kreipiamas rimtas į tai dėmesis.

Akros mieste, Ghanos sostinėje, atsidarė Afrikos tautų bei šalių atstovų konferencija, kurioje dalyvauja apie 200 delegatų nuo 50 organizacijų (iš 25 šalių).

Konferencijoje nėra vyriausybės atstovų. Suvykto ten tik darbo unijų ir kultūrinių bei politinių organizacijų išrinkti delegatai. Konferencijos tikslas: kova prieš imperializmą ir koliau vartojama Tarybų Sąjungoje. Jo reikia žaizdoms gydyti, operacijoms sėkmingai užgydyti, apsaugot nuo „šalčių“, slanktų. Ten visokie minkšti gėralai gausiai turi vitamino C, taipgi viriniai, konfitūrai (jams, jellies). Kaviaras turi daug vitamino D ir yra labai maistingas. Vitaminas E būtinas lyties organų prievolėms.

— Konferencijoje nėra vyriausybės atstovų. Suvykto ten tik darbo unijų ir kultūrinių bei politinių organizacijų išrinkti delegatai. Konferencijos tikslas: kova prieš imperializmą ir koliau vartojama Tarybų Sąjungoje. Jo reikia žaizdoms gydyti, operacijoms sėkmingai užgydyti, apsaugot nuo „šalčių“, slanktų. Ten visokie minkšti gėralai gausiai turi vitamino C, taipgi viriniai, konfitūrai (jams, jellies). Kaviaras turi daug vitamino D ir yra labai maistingas. Vitaminas E būtinas lyties organų prievolėms.

— Konferencijoje nėra vyriausybės atstovų. Suvykto ten tik darbo unijų ir kultūrinių bei politinių organizacijų išrinkti delegatai. Konferencijos tikslas: kova prieš imperializmą ir koliau vartojama Tarybų Sąjungoje. Jo reikia žaizdoms gydyti, operacijoms sėkmingai užgydyti, apsaugot nuo „šalčių“, slanktų. Ten visokie minkšti gėralai gausiai turi vitamino C, taipgi viriniai, konfitūrai (jams, jellies). Kaviaras turi daug vitamino D ir yra labai maistingas. Vitaminas E būtinas lyties organų prievolėms.

— Konferencijoje nėra vyriausybės atstovų. Suvykto ten tik darbo unijų ir kultūrinių bei politinių organizacijų išrinkti delegatai. Konferencijos tikslas: kova prieš imperializmą ir koliau vartojama Tarybų Sąjungoje. Jo reikia žaizdoms gydyti, operacijoms sėkmingai užgydyti, apsaugot nuo „šalčių“, slanktų. Ten visokie minkšti gėralai gausiai turi vitamino C, taipgi viriniai, konfitūrai (jams, jellies). Kaviaras turi daug vitamino D ir yra labai maistingas. Vitaminas E būtinas lyties organų prievolėms.

— Konferencijoje nėra vyriausybės atstovų. Suvykto ten tik darbo unijų ir kultūrinių bei politinių organizacijų išrinkti delegatai. Konferencijos tikslas: kova prieš imperializmą ir koliau vartojama Tarybų Sąjungoje. Jo reikia žaizdoms gydyti, operacijoms sėkmingai užgydyti, apsaugot nuo „šalčių“, slanktų. Ten visokie minkšti gėralai gausiai turi vitamino C, taipgi viriniai, konfitūrai (jams, jellies). Kaviaras turi daug vitamino D ir yra labai maistingas. Vitaminas E būtinas lyties organų prievolėms.

— Konferencijoje nėra vyriausybės atstovų. Suvykto ten tik darbo unijų ir kultūrinių bei politinių organizacijų išrinkti delegatai. Konferencijos tikslas: kova prieš imperializmą ir koliau vartojama Tarybų Sąjungoje. Jo reikia žaizdoms gydyti, operacijoms sėkmingai užgydyti, apsaugot nuo „šalčių“, slanktų. Ten visokie minkšti gėralai gausiai turi vitamino C, taipgi viriniai, konfitūrai (jams, jellies). Kaviaras turi daug vitamino D ir yra labai maistingas. Vitaminas E būtinas lyties organų prievolėms.

— Konferencijoje nėra vyriausybės atstovų. Suvykto ten tik darbo unijų ir kultūrinių bei politinių organizacijų išrinkti delegatai. Konferencijos tikslas: kova prieš imperializmą ir koliau vartojama Tarybų Sąjungoje. Jo reikia žaizdoms gydyti, operacijoms sėkmingai užgydyti, apsaugot nuo „šalčių“, slanktų. Ten visokie minkšti gėralai gausiai turi vitamino C, taipgi viriniai, konfitūrai (jams, jellies). Kaviaras turi daug vitamino D ir yra labai maistingas. Vitaminas E būtinas lyties organų prievolėms.

VINCAS KUDIRKA—MUZIKAS

(100 metų gimimo sukaktuvėms atžymėti)
Š. m. gruodžio mėn. 31 d. sukanka 100 metų kaip gimė Vincas Kudirka

V. Kudirkos vardas Lietuvos liaudies žinomas kaip rašytojo-satyriko, poeto, bet, tur būt, mažiau kaip muzikos veikėjo ir kompozitoriaus. V. Kudirkos muzikiniai gabumai pradėjo reikštis jau vaikystėje. Mokydamasis pradinėje mokykloje, jis pats pasidarė muziką, o besimokydamas gimnazijoje — groja mokinių orkestre. Studijuodamas Varšuvoje jis plečia savo muzikinį akiratį. Jis renka iš savo draugų ir pažįstamų lietuvių liaudies melodijas, kad jas būtų galima suharmonizuoti ir sudaryti taip trūkstamą repertuarą chorams.

V. Kudirkos darbas muzikos srityje, pirmieji jo bandymai liaudies dainų harmonizavime, o taip pat kūriant originalius kūrinius fortepionui, tampa surištas su „Varpo“ laikraščiu. Šiame laikraštyje nemažai buvo rašoma įvairiais muzikos klausimais ir spausdinamos liaudies dainos. Ši skyrių j „Varpo“ laikraštį įveda ir jį tvarko V. Kudirka.

V. Kudirka turėjo neblogą, nors ir nestiprų, tenoro balsą; mokėjo smuikuoti, o vėliau visai gerai prasilavino groti smuiku. Be to, turėjęs gerą klausą, jis netik užgirstas melodijas pagrodavo smuiku, bet sugebėdavo jas ir užrašyti, stengėsi kuo daugiau surinkti ir išsaugoti lietuvių liaudies dainų. Kovojo dėl muzikos liaudiškumo, jos tautinio kolorito.

kad liaudies dainos neišnyktų, o vėl grįžtų ir priaugnias liaudies kartas, išsipildė tik dabar, kada Lietuva tapo tarybinė respublika.

Tarybinėje santvarkoje liaudies kūryba plačiu mastu yra renkama, tvarkoma ir vėl ji paskleidžiama platiuose liaudies masėse.

J. Skirgaila

ELEKTRA KOLŪKIUOSE

Elektros lemputės sužibo Joniškių rajono Stalino vardo kolūkyje. Elektrifikuoti kolkiečių butai ir visuomeniniai pastatai. Artimiausiu laiku elektrą gaus taip pat Kalininio vardo ir kiti rajono kolūkiai.

J. Jokūbaitis

KAUNE

Dūdų orkestras, susikūrus Kauno rajono Vandžiolgos vildirkinėje mokykloje, neseniai įvykusioje zoniinėje apžiūroje iškovojė teisę dalyvauti šios saviveiklos rūšies kolektyvų

respublikinėse varžybose. Orkestrui vadovauja mokytojas Stasys Vaičekauskas.

V. Zvirblis

KLAIPĖDOJE

Dvi premjeros pastarosiomis dienomis įvyko Klaipėdos dramos teatre. Uostamiesčio darbo žmonės matė B. Gorbato pjesę „Tėvų jaunystė“. Spektaklį režisavo V. Jasinskas. Dekoracijas paruošė darlininkas A. Baltinas. Teatro rusų trupė pastatė A. Arbuzovo „Tolimas kelias“.

I. Urmonas

ĮDOMYBĖS

KAS YRA LINKSMYBĖ?

Kalifas Abdurahmanas III (891-962) valdė galingiausią imperiją (Kokią? — Red.) per 49 metus. Metinių pajamų jis gaudavo po \$336,000,000. Turėjo galingą armiją ir laivyną. Turėjo 6,321 žmoną, buvo 618 vaikų tėvas ir sukrovė \$2,600,000,000 turto. O betgi savo testamente jis pasakė, kad per visą savo gyvenimą jis turėjęs tik 14 linksmų dienų...

MOTERIS GENEROLAS

Moteris tarnavo Britanijos armijoje per 52 metus, bet niekas nežinojo, kad ji moteris. Vadinosi ji James Barry, iš E d e n b u r g h o. Gyveno tarp 1795-1865 metų. Nepasisekė melėje, jis nusispėdė būti „vyru“ ir 1813 m. įstojo į kariuomenę. Perėjo visas militines rangas ir iškilo iki generolo medikaliniam korpuse, —buvo gydytoja. Ir buvo žinoma kaip labai pasėkmingas gydytojas.

Mirė ji Londone. Ir tik po mirties buvo sužinota jos lyties paslaptis. Net ir tarnas, kuris jai tarnavo per 50 metų, nepastebėjo tos paslapties.

APIE MICHAELANGELO

Michaelangelo buvo pirmas žmogus, gavęs mokėti už virš laikį. Kai jis piešė „Paskutinį sprendimą“ Vatikane, tai padarė kontraktą su popiežium Povilu III, kad jis jam mokės nustatytą algą už visos dienos darbą nuo saulės užtekėjimo iki nusileidimo.

Dailininkas dirbdavo ir naktimis. Uždegdavo žvakę, savo įsitaistoję žvakidėje ją įstatydavo, na ir dirbdavo-piešdavo. Kadangi jo kontraktas su popiežium bylojo apie jo darbą tik saulės šviesoje, tai popiežius jam mokėdavo dvigubą algą už darbą naktimis.

Sakoma, Michaelangelo buvo pirmas žmogus, kuriam buvo mokėta dviguba algą už virš laikius, už darbą naktimis.

Trumpiausias karas niekur neužrekorduotas

Vieną rugpiučio mėn. gražią dieną 1896 metais Britanijos laivynas tykia stovėjo Zanzibar prieplaukoje. Oficeriai ir visa laivyno įgula pasiskirstę grupėmis nuobodžiavo ir kalbėjosi apie „cricket“ turnyrą, prie kurio jie rengėsi. („Cricket“, tai tam tikras anglų pamėgtas lošis.) Jau buvo susitarta eiti lošti, ir grupė lošikų jau buvo besikelianti į pakraštį. Grupė karininkų apsiėmė baltomis sportiškomis drapanomis.

Ant kranto pulkas žmonių stoviniavo ir laukė laivyno prisitariant, viskas buvo ramu. Staigiai ir netikėtai atėjo pranešimas nuo laivyno admirolo Sir Henry Rawson, kuris buvo Britanijos laivyno komandierius, kad Seyd Khalid bin Bargash, Zanzibaro sultonas, paskelbė karą Britanijai.

Tuojuo pasipylė sūviai į visas šalis nuo Britanijos laivyno, ir kulkos pradėjo daužyti sultono palocių. Laivynas susidėjo iš šešių karinių laivų. Į 37 minutes ir 23 sekundes sultono palocius buvo paverstas į griuvėsius. 500 Zanzibar karievių ant vietos buvo užmušta ar pavojingai sužeista. Tik vienas Zanzibaro karinis laivas „Glasgow“ bandė atsiskaudyti, bet Britanijos laivyno sūviai pradėjo daužyti jo sienas ir pavojingai sužeidė. Tada laivas pradėjo plaukti prie

kranto, o jūreiviai šoko nuo laivo į vandenį ir plaukė į pakraštį, ir kurie išsigelbėjo, tie pabėgo. Laivas pavaliai nuskendo. Sultonas pabėgo Vokietijos teritoriją. Tad karas buvo laimėtas į 37 minutes ir 23 sekundes.

Didžiausia meilė

Francūzijos Christophe Chevalier (1787-1848), grubus laivo kapitonas, nešiojo moteriškas drapanas per 23 metus po mirties jo mylimosios.

Kuomet jis komandavo Francūzijos karišką laivą Saintes French pakraščiuo West Indijoje, jis išmylėjo gražulę francūzų kolonisto seserį. Tačiau tarnybos reikalais slaptai kapitonas turėjo neilgam laikui išvairinti apsiėmė baltomis sportiškomis drapanomis. Tuo nuotykiu kapitonas buvo tiek pritrenktas, kad buvo be sąmonės per kelias savaites. Kuomet jis atgavo sąmonę, tai metė tarnystę ir paskyrė visą likusį savo gyvenimą priminimui savo mylimosios. Jis išsižadėjo vyriškumo ir vyriškų drapanų, ir apsiėmė baltomis moteriškomis drapanomis, su apvedžiotomis šilkinėmis stugomis ir žaliais bateliais. Jis todėl taip apsiėmė, kad jo mylimoji taip buvo apsiėmę, kuomet jis ją Carolinejo paliko.

Vargiai bent kuris vyras yra taip atsidavęs mylėjęs, kaip francūzas, kurio meilė buvo stipresnė už mirtį.

J. Bimba

Panmunjom. — Pietinės Korėjos kariniai lėktuvai skraidė virš Šiaurinės Korėjos plotų.

SENAS VINCAS

KITAM VIRVE BENERIANT

(Apsisėmėlis)

Ponas Ričardas Vilsonas (prokuroras), grįžęs iš teismo, jautėsi kiek pavargęs, bet tuo patim kartu ir užsiganėdinęs, kad atsiekė savo užmojų, — pasisuntė teisiama „komunistų“ ant 1 metų į kalėjimą. Desperatiškai smerkęs kaltinamąjį, laimėjo!

Tarnaitei atidavęs apsiaustą ir skrybėlę, atsidarė spintą, maktelėjo pora čierkielių geros degtinės, sėdo prie stalo, užsiriškė cigara ir paleidęs porą dūmų į orą, giliai užsimastė apie ateinančius rinkimus. Juk jis kandidatuoja į valstijos gubernatorius, o jo oponentas irgi ne iš bile kelmo špirts ir ne lengvai perkančiamas rėšutas: garsus advokatas ir progresyvis žmogus, Albis Taras.

Jis teismuose, gindamas „komunistais“ kaltinamus žmones, susikibdavęs su Ričardu Vilsonu į krūtis. Vilsonas desperatiškai puldavo teisiamuosius. O Taras rimtais argumentais bei šalies konstitucija remdamasis, begėdiškai puldavo ir advokata Tarą, sodindamas ir jį ant subversyvių laktos.

Tad ir tą vakarą, ponas Vilsonas pusėtinai persirapčiavęs teisme su advokatu Taru, visgi laimėjęs, buvo ir piktas ir pasiganėdinęs. Gi niekieno netrukdomas, dar kartą priėjo prie spintos, maktelėjo dar pora čierkielių degtinės, atsistojo prieš didelį veidrodį, kuriam stovėjo gražiai nauuagės, gražaus, buinaus veido, šviesiai mėlynų akių, jau apšarmojusiais garbiniais papuošta galva — ponas Ričardas Vilsonas. Pasigėrėjęs savo išvaizda, vėl sėdo prie stalo, užsiriškė cigara ir pradėjo pats su savim kalbėtis:

„Jeigu ne tas Maskvos agentas, tai Ričardas Vilsonas jau taip kaip sėdėtų gubernatoriaus

krėslė! Bet pakol visi komunistai ir pats Taras dar nesuvaryti į koncentracijų kempas, o kiti dar neišdeportuoti, mano gubernatoriaus sostas dar kabo ore. Gi tapęs gubernatorium, jau gali atsidaryti žalias šviesas ir į JAV prezidento krėslą!“

Paskutinius eodžius užankcentavus, Vilsono akys piktai sužibavo, o per veidą nušvietė gaisro prošvaistėlė. Jis sudavė kumščia į stalą ir pradėjo nei tai išmetinėti, nei tai guostis:

„Kad nors sūnus būtų kuo atsižymėjęs—sporte ar moksle, būtų kiek populiariškesnis, tai būtų daug ilgesnės ir mano rankos pasigauti abluotojus, bet... Per mokyklų klases perėjo, vis toj pačioj klasėj pasisėdamas. Tiesa, per kolegijos lukštą vargais negalais prasikales, įstojo į universitetą tik su nekuriomis profesoriais „pasisveikines.“ Čėda! Šunų gaudytojo sūnus daug populiariškesnis, daugiau visiems žinomas, negu mano Ričardas. O gražus vyras, tikra mano kopija. Bet kas iš to gražumo, jei durnas? Tiesa, mergos prie jo kimba kaip spilkos prie magnito. Bet su mergų pagalba rinkimų tai jau nelaimėsi, ponas Vilsonai.“

Taip persanprotavęs visą padėty, pasižiūrėjo į laikrodį. O bėsnat tik 10-tai valandai vakaro, pasiėmė telefoną, pasisėdė taksu, o ant stalo paliko savo poniai raštelį: „Su politiškais reikalais, mane išaukė į naktinį klubą. Jei kiek užtrukčiau, nesirūpink. Tavo Ričardas.“

ĮVYKSTA TRAGIKOMEDIJA

Abudu tėvai, norėdami savo vienturtį Ričarduką kaip nors išikšti į žmones, kad ir jis kuo nors atsižymėtų, kišo net ir doleriais patėpdami, sūnelio užgaidas. Bet visoms jo užgaidoms neišdegus, o pinigų

netrukstant, uždavo su merginomis per naktis.

Tėvai, iškėlę jam 22-rųjų metų gimtadienio balių, padarė ir surprizą. Kada svečiai butas dar kabo ore. Gi tapęs gubernatorium, jau gali atsidaryti žalias šviesas ir į JAV prezidento krėslą!“

Paskutinius eodžius užankcentavus, Vilsono akys piktai sužibavo, o per veidą nušvietė gaisro prošvaistėlė. Jis sudavė kumščia į stalą ir pradėjo nei tai išmetinėti, nei tai guostis:

„Kad nors sūnus būtų kuo atsižymėjęs—sporte ar moksle, būtų kiek populiariškesnis, tai būtų daug ilgesnės ir mano rankos pasigauti abluotojus, bet... Per mokyklų klases perėjo, vis toj pačioj klasėj pasisėdamas. Tiesa, per kolegijos lukštą vargais negalais prasikales, įstojo į universitetą tik su nekuriomis profesoriais „pasisveikines.“ Čėda! Šunų gaudytojo sūnus daug populiariškesnis, daugiau visiems žinomas, negu mano Ričardas. O gražus vyras, tikra mano kopija. Bet kas iš to gražumo, jei durnas? Tiesa, mergos prie jo kimba kaip spilkos prie magnito. Bet su mergų pagalba rinkimų tai jau nelaimėsi, ponas Vilsonai.“

Taip persanprotavęs visą padėty, pasižiūrėjo į laikrodį. O bėsnat tik 10-tai valandai vakaro, pasiėmė telefoną, pasisėdė taksu, o ant stalo paliko savo poniai raštelį: „Su politiškais reikalais, mane išaukė į naktinį klubą. Jei kiek užtrukčiau, nesirūpink. Tavo Ričardas.“

ĮVYKSTA TRAGIKOMEDIJA

Abudu tėvai, norėdami savo vienturtį Ričarduką kaip nors išikšti į žmones, kad ir jis kuo nors atsižymėtų, kišo net ir doleriais patėpdami, sūnelio užgaidas. Bet visoms jo užgaidoms neišdegus, o pinigų

akim tėmija, pasikuitė po savo rankinuką, įdėdė akutes į jo veidą ir švelniai sukuzdėjo: „Atsiprašau... Ar nepaskolinumėt man degtuką?“

—Su mielu noru, gražuole! atsakė, kišdamas prie jos cigaretes jau degantį degtuką. O ji, jam atsimokėdama, lbruko į lūpas savo cigaretę, žybtelėjo akutėmis ir pro koketiškai šypsenčias lūpytes, iškošė: —Tai atpildas už tamstos degtuka.

Šitai cigaretem suvedus juodu į pažintį, bolės lošis bliko beverčiu sportu. Jis pasisėkė tik savo pirmą vardą—Ričardas, o ji—Lyna, ir juodu, nors vienas antram ir neišidavė, jog laukė, kad tik greičiau baigtųsi lošis ir kad juodu kur nors nušaliam beromanuodami, sueitų į dar artimesnę pažintį.

Lošiu pasibaigus, paėmęs Lyną už parankės, sėdo į savo naujutelį automobilį ir nusivėję jį jam jau žinoma pasilinksminimo užėiga. Čia juodu pasivalgė ir išsigėrė, ko tik širdelės troško. Priedais dar pasisėkė, o širdelėms suėjus dar į jautresnę pažintį, išvažiavo į šviežiu oru pakvėpuoti...

Jis jau nusivėjęs prie plačios upės, kur radosi neperilgas, bangų nugalastas getono smėlio byčiukas. Antkrantėj snaudė pustuzinis senis, jau kerpėmis apaugusių, gumbutojų gluosnių, o jų pavėsyj tysojo iš dviejų lentų sukaltas ilgas stalas su vienos lentos suo lais iš abiejų pusių. Tai buvo apylinkės fermerių pasidarytas veik privatiškas parkutis.

Sekmadieniais čia suvažiuodavo veik išimtinai tik apylinkės fermeriai, kad pasimaudyti, pasipilnikauti, pasikalbėti ir pasilinksminėti. Kad ir savo jaunimą prilaikyti nuo miesčioniškų pasilinksminimų, kad nenusiųtų nuo dors kelio, kad ir fermerių vaikiai nepradėtų vaikieioti tvoromis.

Tačiau šiokių dienų vakarais, o kartais ir dienomis, ten suvažiuodavo ir tą parkutį ži-

nančios porėlės, kad prie mėnulio šviesos bei tik po vienu žvaigždėlių akutėmis, po tylutuke išvakarės priedanga galėtų klausytis savo širdelių takėjimo.

Tas parkutis buvo žinomas ir mūsų Ričardui. Jis, privažiavęs prie lėkštai nusidriekusio upės kranto, užmiršęs, net užtraukti pavadojujančio stabdžio rankeną, pačiuo Lyną už rankos, išsitempė iš automobilio, parsilpė skersa kelių ant suoluko ir karštai pabučiavo. Mergina gavus bučkį, nibi tai protestuodama, nusoko nuo jo kelių, pribėgo prie automobilio, atsėdėjo ant užpakalinės sėdynės ir užsitrenkė per priekines duris, persirabazdino per sėdynės atlašą, ir vėl savo lūpomis užspaudė jos lūpas, kad nepradėtų rėkti.

Taip ir juodvieji širdelėms sujėjęs ir artimesnę pažintį ir kraujas pradėjo kaisti gyslose...

Bet tuo tarpu staiga lūžo meilės tiltas ir atsivėrė baisi praraja! Automobilis, tarsi kokio tai kerstinčiaus pastūmėtas, pradėjo riedėti į pakalnę ir sustojo iki ašų išbriūdes į upę. Ričardas vėl persirabazdino už rato, užvedė motorą ir bandė išvažiuoti atbulas. Bet tuo daugiau malėsi į smėlį ir tol malėsi iki patį motorą prigirdė.

Dabar tik viena viltimi Ričardas Lyną ramino: „Nenusimink, Lynute miela... Atvažiuos ir kita porėlė, pagelbės, ir mudu vėl būsiva ant kranto.“

Bet tą juodviejų vilties provaisėt pradėjo temdinti iš vakarų kylantis juodas, sau keliai žaibas pasišviečiantis debesis. Upės, su Atlanto okeano pulsuojančios, vanduo pradėjo kilti, o iš šiaurvakarių vėjas pradėjo raičioti vis didesnes ir didesnes bangas. Bangos, atsimušdamos į automobilio langus, jau pradėjo lipti ir ant sėdynių. Naktis nuleido

savo uždangą, o smarkus lietus su perkūnija ir vėtra malėšė žemę su dangumi.

Kada vanduo jau pradėjo ristis per sėdynės atlašą, Ričardas atidarė duris, pastvėrė merginą už rankos ir išvilko ant kranto. Kadangi plačioj apylinkėj jokios pastogės nesirado, o tik vėjo staugimas, lietaus ošimas, perkūnija, žaibai, tai atšalo ir juodviejų meilė.

Artimiausia pagalba juodviem buvo apie mylios atstume, pėm pelkes ir brūzgus farmierių pravažinėtu keliuku iki didžiojo vieškelio. Tad Ričardas, nepaleisdamas jos rankos iš savosios ir pasinėšė vieškelio link. Merginos batukai, pilni vandens, pradėjo klaiptytis ant kojų, tai ji nusimovus batukus pliuškavo basa. Bet Lyna kiek papliuškvavus, tarši šiaubo perskriosta, ištraukė ranką iš jo rankos, treptelėjo basa koja į balą ir batuku baksnodama jam į nosį isteriškai pradėjo šaukti:

„Tai tavo, tai tavo čia visa kaltė! Kaip aš tokia šlaikioji ir purvina tokiu vėlybu laiku sugrįžusi pasiteisinsiu savo motinai, nedorėli tu?.. Kam ištraukei mane iš automobilio?! Geriau mirti, negu toliai stoti prieš savo motiną! Eik sau po vėliu, o aš bėgu atgal, šoku į upę ir prisigirdau!“

Tai tarus ir net dantimis grieždama, batuku apkūlė Ričardą ir pasinėšė bėgti. Laimė jos buvo tik tame, kad jos galvai apsisukus ji bėgo ne upės, o vieškelio link. Ji bėgo rėkdama, o jis lapnojo pasakui, kad nepultų po automobilio ratais.

Tik pribėgus prie vieškelio ji kiek atsipeikėjo: parpuolė ant kelių ir, iškėlus abi rankas aukštyn, stabdė pralekiančius automobilius. Kai tik sustojo vienas, kuriame sėdėjo dvi moterys, o už rato — vy-

ras, Lyna, nesusigaudydama sakiniuose, prašėsi pagalbos. Kai tik šoferis atidarė duris, ji dar kartą batuku kaukštelėjo Ričardui į tarpuragi, tarsi šlapia varlė įrepiuotį į vidų, užsitrenkė duris ir tarė: „Dėkui, geri žmonės... Davežkit iki pirmutinės ligoninės, o ten aš pati susitvarkysiu.“

Automobilis nuvažiuavo, o paskui jį nušniokštė ir lietus, audros nešamas. Ričardas irgi pradėjo stabdyti automobilius, o vienam sustojus ir jis įsiranė į vidų. Jame du jaunmerių pravažinėtu keliuku iki didžiojo vieškelio. Tad Ričardas, nepaleisdamas jos rankos iš savosios ir pasinėšė vieškelio link. Merginos batukai, pilni vandens, pradėjo klaiptytis ant kojų, tai ji nusimovus batukus pliuškavo basa. Bet Lyna kiek papliuškvavus, tarši šiaubo perskriosta, ištraukė ranką iš jo rankos, treptelėjo basa koja į balą ir batuku baksnodama jam į nosį isteriškai pradėjo šaukti:

„Tai užsidaryk duris ir jauskis kaip savam automobilių. Tik jeigu prireiktų, šok už rato ir nesigailėk geso, vaikine.“

„Ale koks velnias tave taip išmaudė?“ pajukavo kitas.

„Ne velnias, ale pasitius merga.“

Anie nusikvatojo ir važiuavo tylėdami, Ričardo didmiesčio link. Bet netoli didmiesčio pasivijo jos policijos automobilis, sireną žyvgindamas, ir pradėjo spėsti juos prie griovio. Jie, per biskį į griovį neįsivertę, staiga sustojo. Vissi trys išsoko, vienas ką tai pačiuo, o du, atidarę į policistus revolverių ugnį, už krūmokščių bei medžių salpstydamiesi ir vis policistams atsidūdydami, sulindo į mišką ir dingo.

Tai buvo trys jaunį plėšikai, pasivogę automobilį, išplėšę nedidelio miestelio banką ir gerai laimėję, bėgo su grobiu. Ričardas, rėkdamas, kad jis nekaltas, prašydamas, kad policistai nešautų, iškėlęs abi rankas, pasidavė policijai. Bet vienas policistas jau buvo sukniubęs kulkos pergręžta galva.

(Bus daugiau)

VILNIUS — Tarybų Lietuvos sostinė

(Tąsa)

Naujai įrengta ir sutvarkyta aikštė prie Valstybinės filharmonijos. Ši vieta žymiai pagražėjo pašalinus kai kurių nebegalimų atstatyti namų griuvėsius. Savo architektūra ir dydžiu Filharmonijos rūmai organiškai įsiliejo į visą aplinkinį užstatymą, kuriame gausu senojo miesto rajono architektūros paminklų.

Apleistoje Arklių gatvės aikštėje įrengtas naujas skveras. Ši trikampė aikštė buvo izoliuota nuo magistralinės Jacenevičiaus gatvės. Dabar, rekonstruavus užstatymą, ji bulvaru sujungta su Jacenevičiaus gatve.

Dideli darbai įvykdyti buvusioje Pylimo gatvėje, einančioje nuo stoties į miesto centrą. Buvo nugriauti išoriniai šios gatvės važdą gadinę garažai, sandėliai, panaikinta malkų turgavietė ir joje įrengtas sodas. Ši viena iš seniausių miesto gatvių, einanti išilgai miesto ribos ir buvusios miesto sienos su pylmu (iš čia kilęs jos istorinis pavadinimas "Pylimo"), metai po metų jaunėja, gražėja ir gyvėja. Pylimo gatvė komjaunimo trisdešimtmečio garbei pavadinta Komjaunimo gatve. Ši gatvė dabar yra viena iš svarbiausių miesto magistralių, ji eina keletas autobusų maršrutų, ji per dieną praleidžia tūkstančius automašinių. Nuo ryto iki vėlyvos nakties joje gausu žmonių. Šioje gatvėje daug respublikinių ir vietinių įstaigų, parduotuvių, butinio aptarnavimo dirbtuvių, čia yra kinoteatras ir Tarybinių dailininkų sąjungos parodų salė.

Karo metu centrinėje miesto gatvėje, dabartiniame Stalino prospekte, buvo sugriauta daug namų. Dabar visi šio prospekto pastatai atstatyti. Stalino prospekte, naujai atstatyti ir rekonstruoti namų kompleksai yra Lietuvos Komunistų partijos Centro Komiteto rūmai, netoli nuo jų — Lietuvos TSR Ministrų Taryba. Šiame prospekte yra dauguma centrinių ir miesto partinių bei tarybinių įstaigų (Lietuvos TSR Plano Komisija, Lietuvos LKJS CK, LKP miesto komitetas, eilė ministerijų ir žinybų). Stalino prospekte Nr. 6 atstatytas ir žymiai praplėstas Lietuvos TSR Valstybinio akademinio dramos teatro pastatas. Eilė atstatytų ir naujai pastatytų gyvenamųjų ir administracinių pastatų teikia prospektui didingą, vientisą ir puošių vaizdą.

Stalino prospektas yra palyginti nauja gatvė, jos namai pastatyti tik 24 metų pločio, palyginus su kreivomis ir sauromis miesto gatvėmis, jis atrodo erdvus. Stalino prospektas yra 1,6 kilometro ilgio. Lenino ir Černiachovskio aikštės ji dalija į tris dalis. Iš rytų gatvės perspektyva uždaro puikus architektų L. Stukos-Gucevičiaus sukurtas katedros portikas su aukšta varpine.

Visiškai pasikeitė per paskutiniuosius metus Černiachovskio aikštė. Prieš karą čia buvo nedidelis sodelis su įstriža alėja, kuri vedė į Jurgio bažnyčią ir vie nuolyną. Dauguma aikštės supančių pastatų karo metu buvo sugriauta. 1945 metų vasario mėnesį šioje aikštėje buvo palaidoti palaikai armijos generolo Ivano Danilovičiaus Černiachovskio, kurio vadovaujamos Tarybinės Armijos dalys išvadavo Vilnių iš hitlerinų fašistų. Aikštė buvo pertvarkyta, jos centre pastatytas marmurinis obelisko formos laikinas paminklas I. D. Černiachovskiiui.

1950 metais obelisko vietoje I. D. Černiachovskiiui buvo pastatytas paminklas pagal skulptoriaus N. V. Tomskio ir architektų L. G. Golubovskio projektą. Skulptūrinis portretas N. V. Tomskis sukūrė plačios apimties meninį kūrinį, ikūnijantį tarybinio karvedžio paveikslą. Bronzinė karvedžio figūra tvirtai stovi ant tanką vaizduojančio postamento. Černiachovskio valią ir atkaklumą, jo bebaimiškumą kovoje išreiškia jo drąsi, išdidi poza, jis rūstus ir grėsmingas priešui, ir tuo pat metu jo figūroje atsispindi žmogaus paprastumas. Skulptorius sugebėjo išreikšti šiame kūrinys šinolaikinio tarybinio kario svarbiausius bruožus. Dar plačiau karvedžio paveikslą atskleidžia pjedestalas, padarytas iš juodo labradorito ir bronzos. Dviejuose šoniniuose meistriškai atliktuose breljeifuose atvaizduota, kaip lietuvių tauta džiaugsmingai sutinka tarybinius karius, sostinės išvadotojus. Tanko bokš-

tą, ant kurio stovi karvedys, juosia pergalės laurų vainikas. Paminklas armijos generolui Černiachovskiiui ir jo portretas teisėtai užėmė žymią vietą tarybiname vaizduojamajame mene.

Pagal architekto Spelskio projektą atstatytas pastatų kompleksas rytinėje aikštės pusėje. Čia ypač smarkiai buvo rekonstruoti pastatai iš Rašytojų gatvės pusės. Sugriautų namų vietoje toliau nuo gatvės pastatytas naujas korpusas, kuris vykusiai įsijungė į aikštę supantį ansamblių.

Dideli rekonstrukcijos darbai atlikti priešingame aikštės kampe. Čia karo metu sudegęs pastatas buvo nugriautas ir 1952 metais pastatytas naujas namas. Jis žymiai nutolęs nuo fasadinės Stalino prospekto linijos ir sudaro gatvių sankryžoje miesto transporto judėjimui reikalingą aikštelę. Naujai pastatytas gyvenamasis namas (autorius — architektas V. T. Vorobjevas) yra lyg ir sudegdamoji dalis gyvenamojo namo Nr. 42, esančio L. Giros gatvėje, nors skiriasi nuo jo savo architektūra. Šio namo portikas uždaro Kapsuko gatvė.

Toje Stalino prospekto dalyje, kuri yra tarp Černiachovskio aikštės ir Lenino aikštės, atstatyti keturi daugiaaukščiai namai — "Vilniaus" viešbutis, Lietuvos T S R Plano Komisijos, Lietuvos Vartotojų kooperatyvų sąjungos pastatai ir gyvenamasis namas.

Maždaug per vidurį Stalino prospekto yra erdvi Lenino aikštė. Dar neseniai čia buvo dulkėta nesutvarkyta turgaus aikštė. Dabar Lenino aikštė tampa centrine socialistinio Vilniaus vieta. Aplink aikštę esą pastatai buvo atstatyti ir rekonstruoti. Pati aikštė dyklytųjų Tarybų valdžios Lietuvoje metinių progų buvo naujai perplanuota ir rekonstruota. Praplėsti ir užlieti asfaltu aplink aikštę esą pravažiavimai, nutiesti nauji šaligatviai iš betoninių plytų. Dideli darbai atlikti apželdinant aikštę — pasodintos daugiametės liepos, įrengti žolynai ir gėlynai. Aštuonios plačios alėjos iš skaldos veda į centrinę aikštelę, kurioje aukštai iškyla paminklas Tarybų valstybės kūrėjui V. I. Leninui (autorai: skulptorius N. V. Tomskis ir architektas V. P. Mikučianis) — ant laiptelis kylančio raudono poliruoto granito postamento pastatyta bronzinė Vladimiro Iljičiaus figūra. Tomskis pavaizdavo Leniną, kalbantį į liaudies mases. Lenino pozoje ir gestuose įkūnyta revoliucijos vado jėga. Realistinis portretinis panašumas šiame kūrinyje suderintas su vidinio revoliucinio patoso jėga.

Lenino aikštė su paminklu, su parūdiniais priėjimais prie paminklo, su žolynais ir gėlynais, su aplinkiniais pastatais sukelia stiprų meninį įspūdį. Prie aikštės yra Valstybinė konservatorija, Vilniaus miesto Darbo žmonių deputatų tarybos Vykdomasis komitetas ir eilė respublikinių įstaigų. Revoliucinių švenčių metu Stalino prospekte priešais Lenino aikštę įvyksta Vilniaus igulos parada ir darbo žmonių demonstracijos.

Stalino prospekto dalis nuo Lenino aikštės iki Žvėryno tilto buvo užstatyta mažaverčiais pastatais, kurie karo metais smarkiai apgriauti. Šiame plote dabar jau yra pastatyta eilė daugiaaukščių monumentalių gyvenamųjų namų ir visuomeninių pastatų, kiti dar statomi. Dykavietėje prie Žvėryno tilto įrengtas Jaunimo stadionas.

Petro Cvirkos ir Komunarų gatvių kampe 1950 metais pagal architektų Ripo ir Jašino projektą buvo pastatytas naujas "Pergalės" kinoteatras. Jame įrengta gatvėje erdvi koncertų salė-fojė ir 600 vietų žiūrovų salė. Toje pačioje gatvėje pastatytas vienas iš stambiausių miesto namų — administracinis-gyvenamasis Statybinių medžiagų pramonės ministerijos namas (autorai—architektai V. I. Ankinas ir A. S. Kolosovas). Tai pirmasis namas Vilniuje, kurio sienos buvo mūrijamos kartu pritaikant apdailos faktūrinės betono plūkstės.

Daugiaaukščiai gyvenamieji namai statomi Neries pakrantės gatvėje ir Tarybės Armijos prospekte. Daug gyvenamųjų namų pastatyta Antakalnio, Žvėryno rajonuose ir šiaurinėje miesto dalyje.

(Bus daugiau)

DEL METELIONIO KNYGOS

Prenumerata šlubuoja. Ką galvoja progresyviai žmonės?

Metelionio pirma knyga "Apie dievus ir žmones" išėjo puikiai: buvo gauta greit ir daug prenumeratų, o išleidus, greit išsibaižė, žmonės reikalavo tos knygos, bet jau negalėjo gauti.

O kas dabar darosi su Metelionio antra knyga, tokia pat antraštė — "Apie dievus ir žmones"? Antra knyga eina silpniau, vėluojasi. Bet antroji knyga yra su daug daugiau puslapių (suvirš 300) ir daug naujų raštų-faktų apie religijas ir žmones. Apart to, knygoje bus ir apie lietuvių gyvenimą. Tačiau, toji antra knyga eina lėtai į spaudą, ir nežinoma, kada ji bus atspausdinta. Kame priežastis? Ar todėl, kad "Laisvė" išleidžia tą knygą ir rizikuoja su padėginimu išlaidų? Kiekvienas progresyvis žmogus, rodosi, turėtų paskirti du dolerius (tokia knygos kaina), kad parent nenuilstantį prešreliginį darbuotoją drg. A. Metelionį ir "Laisvės" įstaigą, kad neturėtų nuostolių išleidžiant tą knygą. Atsiminkite, draugai progresyviai, kad įvairios religijos — tikėjimas į visokius baubus ir pomirtinį gyvenimą — yra stabdžiai link geresnio gyvenimo ir susitaikymui tarptautinėje plėtmėje. Tai kodėl gi mes, lietuviai, negalime parent Metelionio knygos išleidimo?

Renkant prenumeratas tenka susidurti su visokiais žmonėmis: vieni atsisako prenumeruoti, o kiti užsiprenumeruoja be jokių aiškinimų, nes jie supranta, kad toji knyga bus naudinga religiniame pasaulyje.

Jei nenori skaityti, užprenumeruok kitiems

Pasitaiko ir taip, kad asmuo, nenorėdamas imti tos knygos, pasako, kad "aš nebegaliu skaityti," ir kad "manęs jau niekas nebeįsmokins." Gerai, drauge, kad tu "viską jau žinai," bet reikia atsiminti, kad milijonai žmonių dar nežino, ką tu žinai, nes jie garbina visokius dievus—karves, barškančias gyvates ir kitokius gyvūnus kaip savo dievus, o mūsų broliai lietuviai garbina dieva, kurio jie nematė ir nežino, kurį jiems įkalbėjo kunigija ir kitokie išnaudotojai. Dvasiškią įkalbėjo nežinančioms žmonėms, kad Jėzus "yra mūsų dievas," ir kad mergelė Marija "yra dievo motina." Kaip ir todėl tas viskas prasidėjo? Kodėl milijonai žmonių, svkiu ir dauguma lietuvių, įtikėjo jiems ir iki šių dienų ramiai duodasi save apgaulinėti ir išnaudoti? Tą viską sužinosite, skaitydami Metelionio knygas "Apie dievus ir žmones." Net ir tie dipukai, kurie dar vis piktuoja kultūrinis parengimas, nepiktuoju, jei nebūtų religiniai ir neklausytų kunigų pasakų.

Pažūrėkite į lietuviškas bažnyčias Amerikoje, kiek daug naujų ateivių, dipukų, eina į bažnyčias ir savo sunkiai uždirbtus dolerius atiduoda kunigams ir neapkenčia progresyvių žmonių. Jie netikėtų, jei žinotų, ir būtų sukalbami žmonės. Jiems reikia Metelionio knygos! Taigi, jei pats nenori skaityti ir jau "viską žinai," tai paskirk du dolerius ir užprenumeruok tą knygą savo pažįstamam dipukui, tegu jis ar ji paskaito.

Nerenka prenumeratų

Tenka patirti, kad laikraščių vadininkai, rinkdami prenumeratas laikraščiam, nesistengia pakalbinti skaitytojus, kad užsiprenumeruotų Metelionio knyga. Kodėl drg. Prūsųelka yra kitokis asmuo: jis kad ir serga, niekur neišeina, bet vis tiek rūpinasi literatūra; kai draugai pasakoja, kad tūli vadininkai arba vadininkės, norėdami lenktyniuoti su kitais vadininkais dėl punktų, "Laisvės"

Priežastis su laikraščių vadininkais, manau, yra tame, kad laikraščiai skiria pinigines dovanas vadininkams. Todėl, manau, tūli vadininkai lenktyniuoja už dovanas, o už knygą negaus jokių dovanų, todėl ir nepaiso; rodosi, nesunku pakalbinti asmenį ir rinkti prenumeratas ir knygai. Kurie supranta spaudos reikšmę, te darbuojasi ir be dovanų.

Organizacijos miega

Tuo pat sykiu, kodėl gi organizacijos negali užsisakyti nors po 10 kopijų Metelionio knygos išplatintiui — pardavimui? Juk suma mažą—tik \$20 pasiūst "Laisvei" ir gaut 10 kopijų platinimui. Parduoti gatavą knygą yra daug lengviau, negu užprenumeruoti dar neišleista. Kodėl ALDLD kuopos ir kitos progresyvių organizacijos negali užsisakyti Metelionio knygos platinimui? ALDLD nariai gauna kitas išleistas knygas, tai kodėl gi tie patys žmonės negali pasiūsti Metelionio bedievišką knygą? Nenori pats skaityti, "viską žinai," tai atiduok savo draugui, tegu jis skaito.

Negeras rekordavimas

Kada tik renkame prenumeratas naujai knygai, visuomet knygos išleistuvė skelbia, kad visų prenumeratorių pavardės bus įdėtos pabaigoje knygos. Taip ir būna. Bet kokios pasekmės? Jos yra tokios, kad tūli žmonės negauna knygos, išmetinėja prenumeratų rinkėjams, ir negalima prirodyti, kad jų doleriai yra pasiūsti knygos išleistuvei. Kodėl? Todėl, kad visuose miestuose yra daug vienodų pavardžių. Knygos išleistuvė sudeba prenumeratorių pavardes pagal raidyną, o ne pagal miestus. Ir tuomet "jūs, prenumeratų rinkėjai, pasikarkit beaiškindami, kad visos prenumeratorės priduotos." Apie tai rašiau "L." administracijai, kad sudėtų pavardes ne pagal raidyną (abėcėlę), bet pagal miestus. Atsakymas buvo, kad taip darant būtų daug darbo. O juk visi žino, kad nerenkant pavardžių iš visų miestų pagal raidyną, būtų daug mažiau darbo, ir būtų didelis palengvinimas prenumeratų rinkėjams. Bet mūsų knygų išleistuvės nepaiso tokių pastabų. O prenumeratoriai, negavę knygos, manau, turi nuožniur ant prenumeratų rinkėjo ir ant knygos išleistuvės, kad būk kas nors pasisavino jo ar jos pinigų. Juk nesunku ir netrangai pridėti tik miesto vardą, ir pškinink visas pavardes, kaip jos surašytos, be abėcėlės. Tai būtų mažiau darbo, lengviau ir geriau.

Pastaba dar apie vieną negerumą

Užbaigus kalbėti apie Metelionio knygą, noriu pastebėti apie laikraščių vėjus ir vadininkus. Manau, kad yra negerai pravesť vėjus visų 3-jų laikraščių — "Vilnius," "Laisvės" ir "Liaudies balsas" — tuo pat laiku, ir dar prieš "šventus" "krisimus." Čia jau pasireiškia varžytinės tarp laikraščių. Daug žmonių, iš seno papratimo, perka kalėdines dovanas saviesiems, draugams arba frontams, išleidžia daug pinigų, ir todėl jiems jau sunku užsiprenumeruoti laikraštį. Ar ne geriau būtų, kad laikraščių vėjai būtų pravedami skirtingais laikotarpiais? Apie tai tegu pagalvoja laikraščių administracijos, ir tegu susitaria.

Apie vadininkus

Iš gerų draugų teko patirti (kurie man pasakojo), kad tūli vadininkai, gal turėdami mintyje pinigines dovanas, varžosi dėl kurio nors vieno laikraščio, o kitų nepaiso. Dar blogiau yra tas, kai draugai pasakoja, kad tūli vadininkai arba vadininkės, norėdami lenktyniuoti su kitais vadininkais dėl punktų, "Laisvės"

skaitytoją kalbina-pataria, kad vieton "Laisvės" užsisakytų "Vilni," arba "Vilnius" skaitytoją, kad vieton "Vilnius" užsisakytų "Laisvę." Jei tas tiesa, tai tie vadininkai elgiasi labai blogai! Jei kuris asmuo skaito bent vieną iš aukščiau sumintų laikraščių, tai ir nekalbink jo, kad jis atsisakytų nuo to laikraščio, o užsisakytų kitą. Bile tik skaito, tai ir atnaujink jam ar jai tą patį laikraštį. Negalima vieno laikraščio ignoruoti ir jam pakentk, o darbuotis kitam, kad gaut daugiau punktų ir piniginių dovanų. Reikia stengtis, kad vilniečiai turėtų ir "Laisvę" ir "Liaudies balsą," o laisviečiai — "Vilni" ir "Liaudies balsą." Toks darbas būtų draugiškas ir naudingas. Jei vadininkai yra nuošir-

dūs ir turi galimybę platinť progresyve spaudą, tai turėtų gražiai, broliškai pakalbinti "Keleivio," "Naujienu," "Draugo" ir kitų laikraščių skaitytojus, kad jie užsisakytų ir "Vilni" arba "Laisvę," kad paskaitytų kitoki laikraštį. Tuomet tokius vadininkus reikėtų labai pagrebt.

Mikas Detroitietis

Mexico City. — Naujas Meksikos prezidentas Adolfo Lopez Mateos pradėjo eiti savo pareigas. Jis bus prezidentu še-eris metus.

Ankara. — Žurnalistas Metin Toker, žentas buvusio prezidento Ismeto, vėl įkalintas už priešvaldišką rašymą.

LAISVĖS VAJUS

(Tąsa iš 1-mo pusl.)

jas prenumeratas ir pluoštą atnaujinimų. Tai gražus pasidarbavimas. Laikykites, vyrai, stipriai.

J. Sapranaušienė, Philadelphia, Pa., taipgi labai gražiai pasidarbavo. Ji prisuntė 3 naujas prenumeratas ir atnaujinimų. Linkime jai daugiau sėkmės.

Čikagietė P. Blaškienė taipgi nesnaudžia. Prisiuntė naują prenumeratą ir atnaujinimų. Čikagoje plati dirva, jai turėtų pagelbėti ir kiti čikagiečiai laimėti dovaną.

Laikraštis Laisvė keliauja per platų pasaulį. Mūsų vadininkas M. Uždavinis, Norwood, Mass., prisuntė naują prenumeratą ir sako: "Matot, net į Rygą, Latviją"... Jis prisuntė ir atnaujinimų.

Prašyti vadininkai irgi gražiai pasidarbavo, prisiusdami atnaujinimų: T. Kaškiaučius, newarkietis ir S. Radaušis, bayonnetietis; M. Strizauskienė, waterburietė ir J. J. Ynamaitis, naugatuckietis; K. Kasulis, worcesterietis; L. Bekesienė ir J. Stanley, rochesteriečiai; P. Bechis, greatneckietis; P. Buknys, brooklynietis; J. K. Navalskienė, binghamtonietė; Geo. Žebrys, clevelandietis; ir V. Ramanauskas, senukas minersvillietis.

BIUDZETO SUKĖLIMUI 1959 METAMS AUKŲ GAUTA SEKAMAI:

LLD 22 kp., Cleveland, Ohio	\$25.00
P. P., Richmond Hill, New York	25.00
T. Laucius, Brooklyn, New York	11.00
Nellie Venta, Forest Hills, N. Y.	10.00
Pijušas Petrauskas, New York City	10.00
L. Bagdonas, Pittsfield, Mass.	8.00
St. Petronis, Athol, Massachusetts	6.00
J. Papartis, Belleville, New Jersey	6.00
A. Grimaila, Hartford, Connecticut	6.00
Wm. Žilaitis, Norwood, Mass.	6.00
Wm. Kulik, Ulster Park, N. Y.	5.00
M. Simonavičius, Brooklyn, N. Y.	5.00
F. Morkūnas, Hamilton, Canada	5.00
Paul Grinivis, Johnson City, N. Y.	5.00
J. Kazlauskas, San Francisco, Calif.	5.00
M. Stelmok, Sterling, New Jersey	4.00
A. Sapięga, Troy, New York	4.00
V. Gaidis, Johnson City, N. Y.	3.00
J. Steinis, Farmingdale, Long Island	3.00
P. ir K. Juozapaičiai, Binghamton, N. Y.	2.00
V. Kazėnas, Johnson City, N. Y.	2.00
Michael Milbut, Tamaqua, Pa.	2.00
J. Ynamaitis, Union City, Conn.	2.00
Anna Raszeik, Alliance, Ohio	2.00
K. Grimsauskas, Philadelphia, Pa.	2.00
A. Verdunas, Canada	2.00
Ch. Daugela, Shrewsbury, Mass.	2.00
W. M., Waterbury, Connecticut	2.00
John Valma, Norwood, Massachusetts	2.00

Po \$1: A. Malin, Brooklyn, N. Y.; Ig. Urbonas, Cutchogue, L. I.; E. Čekanauskienė, John Strolis, Binghamton, N. Y.; V. Daunis, Union City, Conn.; P. Malinauskas, Penfield, N. Y.; Teresė Eimutienė, Por Washington, N. Y.; P. Rodgers, Cleveland, Ohio; P. Valenta, Egg Harbor, N. J.; J. Plask, Darby, Pa.; A. Valanta, M. Pašepienė, A. Paukštys, Phila, Pa.; J. Žilinskas, East Orange, N. J.; J. Medelis, Minersville, Pa.; J. Auglis, E. Billerica, Mass.; Vl. Bartulis, Gardner, mass.; K. Boinauskas, K. Vikon's, J. Stasiukaitis, K. Juknevičius, Phila, Pa.; F. Muzikevičius, Bayonne, N. J.; J. Stanley, Short Hills, N. J.; K. Anu'kis, Livingston, N. J.; S. Mikionis, Newark, N. J.; E. Morkus, Flushing, L. I.; A. B., Richmond Hill, N. Y.; A. Krapovicki, Brooklyn, N. Y.; V. Trakimas, Vieš. Knygynas, B. Valančiauskienė, J. Amutis, Worcester, Mass.; I. Lisajus, Seymour, Conn.; V. Krasnitskas, Waterbury, Conn.; M. Eglevičius, Wilson, Conn.; J. Siaurusaitis, East Hartford, Conn.; A. Klimonas, D. Raymond, O. Zukiene, Hartford, Conn.; M. Klebonas, Ig. Urmonas, Chicago, Ill.; J. Staskus, Cicero, Ill.; Charles Aimont, Hollywood, Fla.; F. Buslevičius, Nashua, N. H.; Ch. Vitartas, Walpole, Mass., ir R. Niuara, Islington, Mass.

Tai gražus būrelis prietelių. Tikimės dar atsiras ir daugiau Laisvės skaitytojų, kurie paseks jų pavyzdį, paaukodami į biudžetą.

Dėkojame vadininkams ir viršminėtiems draugams už gražų pasirodymą reikale laikraščio Laisvės. Nepamirškite, artinasi šventės. Pasiūskite Laisvę kaip dovaną giminiams. Jie bus jums dėkingi.

Laisvės Administracija

Žinios iš Urugvajaus

ATSIBUVĖS "DARBO" VAKARAS

Montevideo. — Spalio 18-os dienos vakare, prie U. L. C-ro patalpų protarpiais beveik spustis. Visokio amžiaus publika stengiasi patekti į vidų, susirasti sau vietą, nes iš patyrimo jau žinoma, kad pavėlavusiems tenka stoviniuoti pasieniais.

Sukaktuvinio "Darbo" spektaklio atidarymo žodį taria pranešėjas A. Sausys. Jis per stato mūsų publikai kalbėtojus ir scenos programą.

Kalbėtoja Renė Diktariatė kalba apie mūsų laikraščio nuotiką kovos keliu per tuos 23 savo gyvavimo metus. Pabrėžia, kad "Darbas" daug ideologinių ūkanų yra mums išskleidęs tokiais sunkiais žmonijai momentais, kaip laike karo prieš Abisiniją, prieš Ispanijos respubliką, laike pasaulinio karo prieš fašizmą, ir dabar, kovoję už taiką. Sekantis kalbėtojas, Br. Šabrinskas, akiba apie laikraščio "Darbo" ekonominę padėtį. Dėkoja rėmėjams už visokeriopą paramą per praėjusius metus ir kviečia ateityje parodyti dar didesnę talkininkavimą, kad užtikrintus jo normalų išėjimą.

Nuo Argentinos lietuvių "Kultūros" klubo meninės delegacijos pasveikinimo žodžius taria darbšti Buenos Aires lietuvių darbuotoja d-gė St. Kairienė. Turiningoje kalboje ji vaizdžiai perdavė mūsų publikai tuos nuosirdžius Argentinoje gyvenančių tautiečių jausmus, kurie per daugelį metų jungia šias abi kolonijas visuose kultūrinuose ir žmoniškai bendruose reikaluose.

Draugės Kairienės kalba ir jos perduodami nuo draugų argentiniečių sveikinimai sukėlė didžiausią entuziazmą šventės dalyvių tarpe.

Pakviestas kalbėti švietimo ir kultūrinės veiklos komisijos vardu kalba Pr. Vikonis. Kalbėtojas trumpai paliečia atėjusių buvusį susikaldymą imigracijos pradžioje ir nusistovėjusią pagal ideologijos organizacinę padėtį šiandieną. Nurodo, kad šiaudien turime du svarbiausius priešus: vienas — kaip jau kiti kalbėtojai minėjo — yra reakcija; o kitas — tai mūsų pačių pagyventas amžius. Diena po dienos mūsų eilės retėja — pabrėžė kalbėtojas. Ir kreipėsi savo žodyje į tėvus, kad jie susirūpinę atvesti savo vaikus į organizacijos eiles.

Pasveikinimo žodį nuo U. L. Centro tarė šios skaitlingos ir darbščios organizacijos pirmininkas St. Rasikas. Kalbėtojas draugiškai pareiškė vieša, visos organizacijos vardu reikšmingą padėką vėjų rinkėjams: J. Leliui, J. Trinskiui, K. Kaušienei, Z. Priškevičiūtei, J. Džokui, J. Čiurkiniui ir O. Gurskienei, pasidarbusiems vėjų rinkime už 1957 metus, kuriems bus įteikti to reikšmingo darbo garbės atžymėjimai. Taip pat labai pagarbiai išsireiškė apie dabartinį mūsų laikraščio aktyvą ir šių metų vajininkus, kurių pasiryžimui, nežiūrint ekonominių sunkumų krašto gyvenime ir kitų kliūčių, šių metų vėjų rinkimo irgi turi plataus pritarimo ir laikraštis "Darbas" vistiek išėina.

Meninę programą pradėjo pradedančių dalyvauti scenoje mergaičių grupė: M. Morkevičiūtė, I. Mikalajūnaitė, A. Kačiūšytė, E. Babrovicė, E. Stanulytė, O. Lelėšytė. Vadovaujant V. Tomina, jos sušoko keletą baletu numerių. Su eilėraščių pasirodė M. Džokaitė, pianu paskambino labai jaunučio amžiaus mergaitė Anita Kačiūšytė, akordionu pagrojo jau mūsų publikai pažįstama jaunutė E. Kavaliauskaitė, taigi ir jaunuolis A. Benevičius.

ARGENTINOS LIETUVIŲ DELEGACIJA SCENOJE

Dar spektaklio išvakarės pas mus pradėjo sklisti gandai, kad iš anos pusės La Platos atvyks meninė delegacija. Todėl dabar, scenoje pasirodant sveičiui, Edvardui Orlovui scenoje ir Ignui Andrijauskui prie piano, publikoje susikaupimas didelis. Ir neapsivilta. Dainelėse "Turėjau juoktis" ir "Gervės išskrenda" E. Orlovas užsirekomenduoja kaip senas scenos veteranas, o I. Andrijauskas — kaip retai mūsų išeivijoje pasitaikantis muzikos talentas. Toliau, melodingoj dainelėje "Kilk, saulute" sužavi savo švelniu sopranu St. Kairienė. Dar kitą dainelę ji sudainuoja kartu su Fele Datėniene.

"Kur Nemunas ir Dauguva" ir "Supinsiu dainužę," harmoningai sudainuoja visas trio, prie piano vis akmopanuojant Ignui Andrijauskui. Mūsų publika gerbiamus dainininkus palydi ilgai trunkančiais plojimais. Tąsoje, U. L. C-ro mišrus choras sudainavo keletą dainelių. Choras pasirodė gražuose tautiškuose rūbuose ir pasipildė naujais dainininkais. Gerbiamos chorvedžio Vl. Svalainio pastangomis, visų balsų rinktinė sudainavo atskirai.

Ukrainiečių jaunuolių baletu grupė šioj "Darbo" šventėj irgi pasirodė su savo keliais numeriais.

"ASADO" PIETŪS "CERROJE"

Pobavių, kur susitinka net kelių valstybių lietuvių vieningai, gyvenime pasitaiko nedaug. Todėl, po "Darbo" spektaklio, sekančią dieną nutarta vėl visiems susitikti prie bendro stalo. Priėmimą padarė Centro skyrius Cerroje, savo erdviuose patalpose. Cerros klubo moterų valdyba paruošė skanius patiekalus. "Asados" kepime specialistas Pr. Vainilavičius nuo pat ankstyvo ryto išbuvo prie žarijų, kad kepsnys išeitų tikrai križaiškai.

Easton, Pa.

Rodant iš Lietuvos filmą "Tiltą" ir Kanados lietuvių delegaciją net apsvirkia. Netoli manęs sėdint mačiau draugą Feliksą Urbą. Mūsų pasiūlykimui, palinkėjimams vieni kitam sveikatos. Nors nesu drūtuolis, bet F. Urbą atrodė stipresnis už mane.

Lapkričio 21 d. skaitau "Laisvė": F. Urbą mirė. Kas gi pasidarė, kad beveik pusamžiai Amerikos žmonės pradėjo mirti?

Prieš išlydint iš Katinio koplyčios, draugas Juozas Bimba, iš New Jersey, pasakė atsisveikinimo kalbą, nupiešdamas savo mylimo draugo gražų gyvenimo kelią. Jis kalbėjo ir kapinėse. Pirmą kartą girdėjau draugą Juozą Bimbą, bet neužmiršiu, ir pasakysiu, kad iš tavęs, Juozai, ateityje galima sulaukti gero oratoriaus. Labai dėkui! Gal kada ir man patarnausi. Kunigų ir kryžių aš nenoriu.

Gėlių čia buvo daug. Labai iškilmingai draugas F. Urbą tapo palaidotas. Išėkis, F. Urbai!

Po šermenų visi palydovai buvo pakviesti į L. P. Klubą užkandžių.

F. Zavis

MONTREAL, CANADA

Trumpai apie viską

Mirė M. Šilkauskienė (Macijauskaitė). Paliko liūdėti sūnų, du brolius (vieną Montreale, o kitą JAV). Paeina iš Krosnos valscė, Strazdu kaimo.

Taipgi mirė J. Černikienė (Grigaitytė). Paliko liūdėti vyrą ir dvi dukteris. Paeina iš Vištyčio valscė, Pirmalaikių kaimo.

Abidvi atvyko į Kanadą prieš pirmą pasaulinį karą.

Mirė P. Staigvila, sulaukė 67 metų amžiaus. Kanados atvyko taipgi prieš pirmą pasaulinį karą. Jį užmūšė automobilis einant iš darbo ant gatvės. Paliko dukterį (Krivinskiene).

Išvyko į Floridą Urmalevičienė (Radzevičiūtė) atlankyti savo brolių, sunkiai sergantį, kuris anksčiau gyveno Montreale.

P. Zabaraukas turėjo vidurių operaciją. Sveikata Rosemounto Blvd. ligoninėje. R. Kazėvičienė eidama gatvę paslydo ir puldama susilaužė ranką.

Linkiu abiemis greito pasveikimo.

Brolio, sesutės ir draugų iniciatyva buvo suruošta staigmena J. M. Mačioniam jų 20 metų vedybinio gyvenimo sukaktuvių proga. Vaisės įvyko Legion svetainėje.

Dukrelės ir sesučių iniciatyva buvo suruošta staigmena S. J. Oraskiam jų 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktuvių proga. Būlus įvyko Dam Polski svetainėje.

Jubilatams buvo įteiktos dovanos atminčiai.

Montreale lankėsi Rasi-mavičiaus brolis iš Jungtinių Valstijų.

Lyga prieš džiova šiais metais padarė krūtinės nuotraukas 226,964 asmenų. Rado sekanciai: 1,558 su džiovos apsišveikimais, 897 su nesveika širdimi, 465 su vėžio apsišveikimu ir keletą kitokių ligų.

Norintieji veltui persitikrinti kreipkitės 3440 Hotel de Ville.

Montreale parkų užlaikymas kainuoja į metus \$5-300,000. Išėina \$4,00 nuo žmogaus.

Siemet Kvebeko provincijos žuvininkai sugavo 104-033,300 svarų žuvies, \$3-, 229,042 vertės.

Kvebeko Darbo Federacijos konvencijoj dalyvavo 450 delegatų. Konvenc. priėmė rezoluciją, kuria įgalioja valdybą parašyti konstituciją naujai politinei partijai, kuri apimtų visus darbininkus, fermerius ir visus liberališkos minties žmones.

Sarel, Quebec, 200 Sorel Industries Ltd. darbininkų susstrebavo, nes kompanija atsisako pakelti algas.

Darbininkai prašo federalę vyriausybę perimti įmones savo kontrolėn, kadangi kompanija teisinasi, jog negali mokėti aukštesnių algų.

Montrealietis

New Jersey naujienos

Teko patirti, kad mūsų geres ir nuosirdus dienraščio vadininkas elizabethietis Antanas Stripeika sulaukė gražaus metų skaičiaus. Jisai jau baigia ar pabaigė 74-us metus. Tačiau dvasioje ir darbe stiprus ir veiklus mūsų spaudos vadininkas.

Antanas per eilę metų yra tas ažuolas, kuris atlaiko gerą dalį mūsų valstijos pažangios spaudos darbe. Jisai turi gerą pažintį su daugeliu dienraščio skaitytojų ir yra visų gerbiamas. Jisai aplanko tik Elizabetho, bet ir tolimesnes vietas, atnaujindamas ir gaudamas naujų skaitytojų.

Ir mažai mes rasime tokių, kaip Antanas, su tvirta energija ir pasiryžimu mūsų spaudos platinime.

Ir aš nuo savęs linkiu jum, Antanai, būti tvirtam, pasiryžusiam tame darbe tol, kol jums sveikata tarnaus.

Mes turime ir kitą senų metų dienraščio darbuotoją, tai Seną Joną, harrisonietį, kuris jau peršoko per 75-us metus. Per daug metų jis dirba "Laisvė", rinkdamas senas senas skaitytojų prenumeratas ir iškodamas naujų skaitytojų, ir nesiskundžia, jog šis darbas jam per sunkus.

Mes turime ir jaunesnio amžiaus veikėjų, kurie, tačiau, apleidžia šį taip svarbų darbą, niekuo neprisideda, kad pakėlus mūsų spaudos tiražą.

Tad kyla klausimas, kas būtų, jeigu mūsų senieji veikėjai, su gera metų našta, kaip Antanas, pavargtų?

Tadas su Kaziu yra daug jaunesni. Tadui yra gera dirva plačiam Newarke su geru skaičiumi lietuvių gyventojų. Būtų gražus dalykas, jei Tadas turėtų daugiau pagelbininkų. Gailla, kad jų nesiranda.

Aš visada stebiu mūsų parengimų lankytojus. Veik vlsada matau Globičių. Dažnai pasigendu Bunkų. Jie nėra pensjonieriai, dirba, ir būtų

linksmia juos matyti dažniau, koomet daug senesnio amžiaus ir gyvenantieji iš senatvės pensijos parengimus lanko!

Šį sekmadienį, gruodžio 14-ą, įvyksta svarbus LDS apskrities komiteto posėdis. Jisai šaukiamas su kuopų komitetų nariais ir alternatais. Šiame posėdyje aptarsime ir nutiesime planus kitų metų veikimui. Jūs, draugai, kuopų valdybų nariai, gavote kvietimus, tad nepatingėkite posėdyje dalyvauti ir atvykti laiku.

Taip pat, manau, mes, New Jersey vajininkai, reikalausime "Laisvės" vėjų pratęsti iki sausio mėnesio pabaigos. Švenčių proga bus sueigy, pažinčių ir gal bus galima gauti naujų skaitytojų. Švenčių proga gal atsiras tokių, kurie užrašys "Laisvės" savo pažįstamiems čionai ar Lietuvoje.

Tai mes ir vėl atsilikome su naujų narių gavimu į LDS. Brooklynietis jau gavo du ir greatneckietis vieną. Gal kiti metai bus mūsų valstijoje geresni metai. Bet jeigu taip pasirodysime kitais metais, kaip praėjusiais pora metų, tai naujų narių gavime pasiliksime—zero. Nedailu, bet taip gali įvykti. Ka sakote, LDS veikėjai? Piliėtis

St. Petersburg Fla.

Dar nevēlu

LLD 45 kuopa prideda po \$1 kiekvienam, kuris užsiprenumeruoja Metelionio knygą "Apie dievus ir žmones." Knygos kaina \$2, tai išėina, kad gali užsiprenumeruoti tik už \$1.

Bet tas yra jau tik iki Naujų Metų. Todėl tie, kurie dar neužsisakėte knygos, tai tuojau tą padarykite. Prenumeratas priima kuopos sekretorius V. Smudinas. Užsiprenumeravusį vardai tilps knygoje. Padarykite tą, kol nėra vėlu.

Susirinkimas

LLD 45 kuopos priešmetinis susirinkimas yra šaukiamas gruodžio 28 d., 1:30 val. popiet, paprastoje vietoje. Visi kuopos nariai privalo dalyvauti, nes jis bus labai svarbus. Būtų gerai, kad atsivestumėte ir naujų narių prirašyti.

Susirinkime kuopos valdyba išduos raportą iš 1958 metų veikimo, tai visi žinosime, kiek nuveikėme. Komisija išduos raportą iš dviejų didelių parengimų. Šis susirinkimas turės perninti kuopos valdybą, tai yra, naujai išrinkti 1959 metams. Visi žinome, kad nuo valdybos veikimo priklausė ir kuopos augimas. Taipgi turėsime išrinkti komisiją knygų peržiūrėjimu. Kaip matote, tai yra labai svarbių reikalų, o jų gal ir daugiau atsiras, kurie čia nėra suminėti.

Filmai iš Lietuvos

Tai labai svarbus ir nepaprastas įvykis, kad St. Peterburgo lietuvių turėsime progos pamatyti filmus, gamintus Lietuvoje. Tikėtis galite įsigyti iš anksto pas LLD 45 kuopos narius.

Filmų rodymas įvyks sausio 18 d., 7 val. vakare, 314—15th Ave., So., St. Peterburge. Dabilyvaute! A. K. Nare

Miami, Fla.

VIETINĖS ŽINIOS

Gruodžio 8 d. jau užstojo tiečia savaitė, kai streikuoja Eastern Air Line mechanikai, inspektoriai ir padėjėjai, kurie priklauso International Association of Mechanists and Teamsters unijai. Lokalas turi 5,500 narių. Iš viso tos kompanijos streikierių yra apie 7,000 ir pikietuoja kasdien. Bet streikas, matyt, eina prie pabaigos, ir kompanija su unijos vadovais, manoma, susitajkys dėl pakėlimo algų. Bizniškų nuostolių turi kaip kompanija, taip ir darbininkai, negaunantieji algų. Nes laike 21 valandų atskrisdavo ir išskrisdavo maž daug po šimtą lėktuvų iš Miami į visas plačiosios Amerikos puses. Sumažėjimas turistų keliauninkų pažeidė Miamies miesto vėtelgas, kaip tai valgyklas, viešbučius, motelius, karčiamas ir tax cab draiverius, o ir barbersapes.

Šis ruduo pas mus Floridoj yra vasariškai šiltas, — ne toks, kokius mes turėdavome. Dažnai lietus palyja, tai gerai želia žolės ir šauniai žydi gėlės. Venas ūkininkas nuo Orlando miesto apylinkės skundėsi, kad jo orenčių sodai pražydėjo ne savo laiku — per anksti, bile šalna gali žiedus nušaldyti. Dabar mažaiukai švieži orenčėliai parsiduoda po 25 už tuziną, o didesnėji—po 45 c.

Lapkričio 27 d., Padėkų dieną, atsidarė Tropical parke arkių lenktynių laukas ir bizonis. Arkių privežta iš visur, apie 2,000, iš kurių parinktieji dalyvauja lenktynėse. Pirmą dieną publikos suvažiavo 17,600, ir kožną dieną skaičius pasididina. Vieni laiką leidžia dėl smalsumo, o kiti bando kai ką išlošti, pirkdami laimės bilietus. Bet mažai būna laimingųjų.

Prieš metus laiko aš įsigijau anglų lietuvių kalbų žodyną, parašytą V. Baravyko ir atspausdintą, matyt, Lietuvoj. Žodynas gražiais apdarais ir jis man labai patinka. Tikta visa bėda, kad labai mažytės raidės mano senoms akims. Dabar pastebėjau "Vilnyje" draugas S. J. Jokubka, skyrė "Kasdieną," rašo, kad tą patį žodyną išleidižia katalikų dienraštis "Draugas." Tai kodėl mūsų šiečiai negalėjo žodyną išleisti ir truputį didesnis raidėmis? Mums, senams, būtų buvusi didžiausia dovana.

V. J. Stankus

Waterbury, Conn.

Kas naujo yra?

Gruodžio 1 d. išėjo į streiką virš 600 Scovill Mfg Co., Oakville skyriaus, darbininkų. Jie priklauso U. A. W. unijos lokalui 1251. Gruodžio 1 d. pasibaigė kontraktas, o kompanija nenorėjo jį atnaujinti, gi be kontrakto darbininkai atsisakė dirbti.

Jiems į pagalbą rengiasi Waterburio lokalas 1604, kuriame priklauso keletas tūkstančių darbininkų. Tenka pasakyti, kad ši kompanija labiausiai stengiasi darbininkus išnaudoti. Darbininkų unija be streiko negali pasirašyti kontrakto. 1952 metais prieš ją darbininkų streikas tęsėsi per 19 savaitių. 1956 m. streikas buvo tik 10 valandų laiko, bet be streiko vis tiek neapsieita. Dabar kompanija grasina fabriko uždarymu.

Mano geras draugas M. Vošylius išvyko į Floridą praieisti atostogų. Vėlinu jam geriausia pasisekimo saulėtoje Floridoje.

Sunkiai susirgo d-gė Daneševičienė ir randasi Waterburio ligoninėje. Linkiu jai greitai pasveikti ir sugrįžti pas savo šeimą.

Šeštadien, gruodžio 20 d.,

įvyks LLD 28 kuopos susirinkimas. Gausite naują knygą, kurią parašė Dr. Kaškiučius. Ateikite ir atsikimkite. Bus arbatėlės ir užkandžių.

Vilkaiviškis

Hartford, Conn.

Mūsų naujienos

Yra ruošiami du parengimai. Laisvės Choras rengia parę Kalėdų progą, kuri įvyks gruodžio 17 d., 7 val. vakare, Namu Bendrovės svetainėje. Prašomi dalyvauti visi choro nariai ir garbės nariai. Bus gerti ir valgyti. Bus ir žašly. Bus taip vadinamas "Grab Bag," į jį daiktus prašome pirkti ne pigesnius, kaip po 50 centų. Visiems choro ir garbės nariams įjanga veltui, o pašalinams svečiams po \$1.50. Prašome atsilankyti.

Antrą parengimą rengia Lietuvių Namu Bendrovė. Tai bus Naujų Metų pasitikimo balius ir vakarienė, gruodžio 31 dienos vakarą. Bus vakarėnio pasisekimo saulėtoje Floridoje.

Bus pakankamai maisto ir gėrimo. Žinoma, turime geras gaspadines, tai bus geras ir valgis. Name grindys naujos, tai bus galima linksmai pasišokti. Prašome kuo skaitlingiausiai atsilankyti. A. K.

K N Y G O S

LYTIES GARBINIMAS, knygoje rasite išsivystymą dievo sūnų, jų motinų, kryžiaus ir tt. Kaina \$1.50.

ŠVENTRAŠČIO TIKROVĖ. Iškelė biblijos dievo nemoralę, prieštaravimus, Kristaus meilės žodžius glamonėjant savo marčią ir tt. Kaina \$1.50.

Abi knygos už \$2.00

Parašė T. J. Kučinskas. Knygas galima siųsti į Lietuvą. Gaunama pas:

T. KUČINSKAS

740 West 34th St., Chicago 16, Ill.

Pasinaudokite Grožine Literatūra

Prošvaistės

Jono Kaškaičio—Dr. J. J. Kaškiaučiaus jaudinanti poezija ir trumpa autoriaus biografija. Susipažinkite su jo gyvenimu, mokslu ir literatūrine kūryba. 256 puslapių, DABAR TIK 75c.

USNYNĖ — Istorija Poezijoje

Moderninė Lietuvos istorija, gyvai ir jaudinančiai aprašyta poezijoje. Naudingas ir puikus pasiskaitymas. Parašė žymusis Lietuvos poetas TEOFILIS TILVYTIS. puslapių 160, kaina \$1.50, DABAR TIK \$1.00.

Ūkanos

Jauno lietuvių pastangos atsiekti profesijos, ekonominiai trūkumai, aštrus šeimyninis gyvenimas, politinės intrigos ir įvairios kitos bėdos ir vargai. Parašė Mikas Rasoda, pusl. 342, kaina \$1.50, DABAR TIK \$1.00.

Džiaugsmas ir Sielvartai

Parašė A. Dagitis. Rinkinyje labai įspūdingų eilių, 136 puslapių, kaina tik \$1.00.

Pavasario Godos

Stasio Jasilionio gražiausių eilių rinkinys, puslapių 256, kaina \$1.00, DABAR TIK 75c.

Seno Vinco Poezija

Iš daugelio jo įspūdingų eilėraščių parinktos geriausios eilės. Knyga iš 160 puslapių, kaina \$1.00.

Laisvė

110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

Rokiškėių laiřkas Chicagos "Draugo" skaitytojams

Šių metų katalikų "Draugo" Nr. 52 nustebe perskaitėme tūlo J. Džiugelio "atsiminimus" "Rokiškis anuomet ir nūdien." Beveik ašarodamas J. Džiugelis prisimena grafią Pršezdeckį, po kurio sparnėliu, matyt, šiltai gyveno. Verkšleina, kad rokiškėčiai išvijo nenekėiamą grafią ir patys ėmė šeiminkauti Rokiškėje. Ką gi, matyt, Džiugelis kitaip galvojo, negu mes, seni rokiškėčiai. Savo straipsnelyje jis per daug jau idiliškai piešia netolimą Rokiškio praeitį. Ir tegu sau liaupsintų ją, tegu garbintų senia nušluotus grafas. Mums nuo to nei šilta, nei šalta. Bet Džiugelis nepasitenkino tik tuo. Jis atvirai teršia mūsų dieny Rokiškį. Todėl mes nutarėm jam atsakyti.

Džiugelis stengiasi viską nušviesti atvirkščioje šviesoje. Minėdamas 1919 m. "siaubingųjų dieny Rokiškį," jis šmeižia kumečius ir mažražemus, o garbina baltuosius. Girdi, baltieji buvo labai geri, leisdavo vaikams pajodinėti arklius, duodavo baltos duonos. Tik ar gali objektyviai apie tų dieny įvykius kalbėti žmogus, kuris tuomet žinduku maitinosi? O mes jau tuomet patyrėme baltųjų žudių "gerumą." Tai jie, vadovaujami lietuvių tautos budelio Grigaliūno - Glovackio, sušaudė ir nukankino Pakriaunyje, Aleksandroviėje ir kitose apskrityse vietose kelis šimtus nekaltų žmonių.

Su pagieža ir bejėgiu pykėsiu rašo Džiugelis apie 1940 metus, kai rokiškėčiai vėl laisvai atsikvėpė.

Keista Džiugelio pozicija aprašant 1944 metais prasidėjusią hitlerininkų okupaciją. Girdi, jei ne Miliūnų kaimo rusai, kurie palaikė ryšius su Maskva, nebūtų nukentėjęs nė vienas rokiškėtis.

Leiskime kalbėti faktams. Miliūnų kaimą vokiečiai sudėgino tik 1943 metais. O ar žino Džiugelis, ką darė fašistai pirmosiomis okupacijos dienomis? Matyt, žino, bet tyčia tyli. Mes tų dieny niekad nepamiršime, jos mūsų širdyse krauju ir ašaromis įrašytos. Tomis dienomis nauji brolių kapai nusėjo Bajorų kaimo pušynėly, Vyžūnos, Mikniūnų ir Steponių miškus. Juose guli ne karėiviai, o paprasti kaimo žmonės — vyrai, moterys, paaugliai. O kas juos žudė, už ką? Džiugelis itai tariai žino. Gal būt, ne vienas rokiškėčių žudikas, sutepęs savo rankas senelių ir vaikų krauju, dabar sėdi ten pat, kur Džiugelis, ir rašinėja, užsidirdamas dolerius, panašius atsiminimus.

"Miškų broliai pralaimėję nelgyoje kovoje, tačiau jų auka neliko neprasminga, — drėbia Džiugelis. — Taip, Džiugeliui jie gal ir broliai, o lietuvių tautai — banditai. Mes pasmerkėm juos, prakeikėm jų vardus ir nenorime jų minėti, bet tegu žino Džiugelis, tegu žino jo suklaidinti "Draugo" skaitytojai, kokias buvo toji "miško brolių kova," jų "auka"....

Su šurpu prisimename mes tuos, kuriuos susigraudinęs Džiugelis vadina "miško broliais." "Vilkų broliai" — štai kaip vadina juos rokiškėčiai. Ir štai kaip jie "kovojo" už Lietuvą...

1946 m. vasario 25 d. banditai, kuriems vadovavo budelis Talius, įsiveržė į valstiečio Kanopos namus. Patį Kanopą nušovė, o jo žmonai ir šešioms vaikams gajaus dalyviai, Berkeris ir Slavinskas kirviais galvas nukapojė.

I jokių politikų nesikišo Mickūnų kaimo siuvėjas Kašponis ir jo vaikučiai. Bet banditui Kaziuui Dobilui - Jurevičiui rūpėjo ne "Lietuvos vadavimas," bet žemiškesni reikalai. Juk pas gerą siuvėją žmonės visa-

da neša daug siūti. Ir viena gūdžiū 1948 metų naklį visi atstuoni Kašponio šeimos nariai ir pas siuvėją užėjęs kaimynas Ramanauskas krito nuo žudikų rankos... Visą turta banditai pagrobė.

Apie Sipelių kaimą siutėjo bandito Skiauterio Povilo gaučija, 1949 m. jie įsiveržė į šio kaimo gyventojų Meškauskos namus, nušovė šeiminką. Persigandusi Meškauskienė išsoko pro langą, palikusi lopsyje keliu mėnesių kūdikį. Kraugerys Povilas Skiauteris nekaltą kūdikį gyvą prismeigė durtuvu prie lopšio.

Žmonės, netikėkite tuo, kas rašinėja apie šiuos dvikojus žvėris J. Džiugelis ir jį pamašūs. Mes savo akimis matėme kruvinus žudikų darbelius, mūsų širdys pasrūva krauju ir ašaromis, prisiminus nekaltas jų aukas...

Paskutinįjį savo atsiminimų skyrelį J. Džiugelis pavadinęs "Kas šeiminkauja," ir parašė jį — nei j tvora, nei j mieta. Stengdamasis kuo juo gėžiausiai apšmeižti dabartinį Rokiškį, jis net numirėlius iš krabo prikėlė.

Mini jis Antaną Kurkietį, kuris, esą, visus sutinkas Rokiškėje. Šis senas, nukaręs žmogus niekad negyveno Rokiškėje, o Obelių rajono "Valstiečio" kolūkyje. Minimas taip pat Rokiškio pirmininkas Nikina. Matyt, šią naujięną Džiugeliui šarka ant uodegos atnešė, nes jau kelis metus iš eilės Rokiškio miesto vykdomojo komiteto pirmininku dirbo Juozas Gutauskas. Dabar, jam išvykus į Vilnių mokyti, šias pareigas užima Vytautas Navickas. Gi buvusį kultūros skyriaus vedėją Kazį Jukonį Džiugelis iš numirusių prikėlė, nes šis jau penkti metai miręs.

Gežia širdį Džiugelis dėl to, kad Rokiškėje yra savas laikraštis, klesti literatūra, menas, kultūra.

"Nepriklausomybės" paminklo aikštėje prieš bažnyčią iš už vandenyno tikrai nemato, bet mes, rokiškėčiai, kasdien vaikstome pro jį ir sėdime suolėliuose sodelyje prie paminklo. Niekas ir nemanė jo verst. Veltui Džiugelis jį apraudojo... "Draugo" skaitytojai, netikėkite nė vienu J. Džiugelio žodžiu. Jis meluoja. Gerai pasmus sakoma: "Kur šnįn lakina, ten jis ir loja." J. Džiugelis, atrodo, už dolerį ir savo tikrosios motinos apšmeiži nepasigėdytų...

Seni rokiškėčiai: V. BENDORIUS — Rokiškio autobusų stoties darbuotojas, V. GRIGONIS — tarnautojas, N. TRASTASENKA — Rokiškio vietinio ūkio valdybos darbininkas, M. STANKEVIČIUS — fotolaboratorijos darbuotojas, V. VILIMAS — stalius.

KLAUDOS ATITAIŠYMAS

Pereitame "Laisvės" num., aprašant I. Gaškos išleistuvių pobūvį, pasakytą, kad dalyviai aukų sudėjo (lėšoms padengti) \$141, o turėjo būti: \$131.

LEDAI JAU KIETAI SUKAUSTĖ KANALĄ

Massena, N. Y. — Dar taip neseniai tiek buvo pasidirdžiavimo, kada atsidarė St. Lawrence Seaway. Bet žiema greičiau prasidėjo, kaip buvo numatyta. Šalčiai pasiekė zero. Ledai sukaustė St. Lawrence upėje, kanaluose ir šliužuose apie 50 laivų. Gali jiems prisieiti būti iki pavasario ledų nelaisvėje.

Washingtonas. — Dominikanų respublikoje kas tai nušovė amerikietį Emilio Reynes, 63 metų amžiaus.

DIDYSIS NEW YORKAS

Būkite mūsų svečiai, pietaukite su mumis!

LDS 13 kuopos ruošiamieji metiniai pietūs įvyks šį sekmadienį, gruodžio 14 d. Pietus valgysime lygiai 1 val. Nepamirškite laiko. Ateikite alkani. Viskuo būsite aprūpinti. Ypač jūs, draugės moterys, šį sekmadienį pasiiluosukite nuo gamtinio pietų namie. Su savo draugais ateikite pas

mus pietauti. Čia ir skaniai pasivalgysite ir smarkiai "paūsite" būryje savo draugų ir prietelių. Ir visa tai tik už mažą kainą — tik už \$2.50!

Dar kartą, ir jau paskutinį, visus ir visas širdingai kviečiame!

Rengėjai

IŠ AIDO CHORO KONCERTO

Šių metų rudeninis Aido Choro koncertas (įvyko gruodžio 7 d.), reikia pasakyti, buvo labai įspūdingas. Patsai choras, vadovaujamas Mildred Stensler, aišku, labiausiai publiką sužavėjo, ypatingai pirmuoju savo numeriu.

Pirmąjį numerį mokytoja sudarė iš choro ir duetų bei solistų.

Pirmiausia scenoje pasirodė aidiečių kvartetas, kurin įeina Nelė Ventienė, Nastė Buknienė, Ona Čepulienė ir Kostė Rušinskienė. Sudainavo "Salis gimtoji". Po to Aido Moterų Choras atlieka B. Budriūno "Iš Rytų šalelės". Pasirodo ir Aido Vyrų Choras, sudainuodamas J. Zilevičiaus "Vaikščiojau". Solistė Suzanna Kazokaitė, pritariant chorui, puikiai sudainavo St. Šimkaus "Oi, kas?"

Tuomet visas choras atliko latvių liaudies dainą "Rygoj dunda".

Iš eilės sekė duetas, kurį vykusiai atliko Nelė Ventienė ir J. Grybas.

Tuomet vėl visas choras atliko ispanišką "Omytės dainą"; po jo Moterų Choras ispanišką dainą "Toliau laime vilioja". Elenai Brazauskienė dailiai (solo) sudainavo ukrainiečių "Oi, mama", visas Choras atliko Rusų gionų dainą "Kalinka". Solistu čia buvo Tadas Kaškiaučius, darniai savo aukštą tenorą valdęs solistas.

Per visą tą laiką visi dainininkai buvo scenoje — kai kada jie susėdo, kai kada stovėjo, o tai sudarė labai jaukų įspūdį.

Programą uždarė pats choras: vyrai sudainavo S. Šimkaus "Plieno žirgas", L. Liadovo "Išlydėk mane į kelią" sudainavo jau minėtasis moterų kvartetas ir "Rytmetinę dainą", paimtą iš kinofilmu "Linksmosios žvaigždės" — visas Choras. Pastaroji buvo improviuota su traukinio švilpimu ir judėjimo garsais.

Be paties choro ir aidiečių solistų bei duetistų, koncerto programoje buvo ir svečių dainininkų: mezzo sopranas Suzanna Kazokaitė gražiai sudainavo solo keturias dainas, tarp kitų

— Chopino "Liūdesys". Philip Letich, baritonas, pirmiau sudainavęs penkias dainas — rusų, slovakų, bulgarų, jugoslavų liaudiškus kūrinius, — o vėliau, kartu su Elena Brazauskienė — tris duetus.

Buvo ir viešnia akordionistė — Elena Hope, dailiai atlikusi neilgus muzikos numerius.

Chorui, solistams ir grupėms pianu palydėjo Ann Salyk, pianistė ir muzikos mokytoja.

Vakaro pirmininku buvo Ieva Mizarienė.

Bendrai, solistai, duetistai, kvartetas ir pats choras davė ilgai nepamirštamą programą, tik jis, rodosi, galėjo būti truputėlį trumpesnis.

"SIUKSLĖS"

Aidiečiai suvadino ir viešo veiksmo neilgą veikaliuką-farsą "Siukslės", parašytą P. Skodžiaus.

Farsas gerai pašiepia buržuazinius likučius, čia ir ten dar pasireiškiančius Tarybų Lietuvoje. Kitais žodžiais: skaudžiai ir pašone žnybteli visokiems kyšininkams, besisiekiantiems praskiverbti į viršūnes kyšių pagalba.

Vaidino Petras Grabauskas, Nastė Buknienė, Jonas Juška, Jonas Grybas ir Vera Bunkienė.

Labai galimas daktas, kad nevisi iš publikos šį farsą pilnai suprato. Mat, jiems mažai tėra žinoma dabartinė santvarka Tarybų Lietuvoje, jie neapsipratę su daugelio profesijų atstovų pavadinimais. Mums, amerikiečiams, pav., geriausiai būtų suprantamas "bosas" ir "darbininkas", gi farse minima direktorius, inspektorius, buhalteris, masininkė. Visa tai daugeliui mūsų žmonių nauja ir negirdėta. Kitas trūkumas buvo techninis: nebuvo galima įruošti, kaip turėjo būti, scena.

Tačiau farsas buvo suvaidintas neblogai. Suėmus visą bendrai, Aido Choras gali didžiūotis, davęs šį koncertą ir spektaklį!

Dabar tenka daryti visa, kad į Chorą būtų įtraukta

Po miestą pasidairius

Trys ginkluoti plėšikai pačiuo \$25,000 pinigais ir \$22,000 čekiais iš London Terrace Food Store, 24th St. ir 9th Ave., Manhattane. Krautuvėje buvo šeši darbininkai. Plėšikai juos suvarė į vieną iš kambarių, o kasininką privertė atidaryti saugos spintą.

Biznierių konferencijoje Waldorf - Astoria viešbutyje visa eilė žmonių išsireiškė, kad užsienyje Amerikos vardas nupuolė. Jie tam surado daug priežasčių.

Naujas gražus garlaisis "Argentina", kuris priklauso Moore-McCormack garlaisvių linijai, atplaukė į New Yorką. Laivo pastatymas atsiėjo \$26,000,000.

Vandalai nurito nuo tiltų akmenis ant žemiau važiuojančių automobilių. Du automobiliai ant Cross County Parkway, netoli Yonkerso, gavo po smūgį.

Commodore viešbutyje įvyko AFL-CIO New York valstijos delegatų suvažiavimas ir nutarė apvienyti abiejų unijų lokalus. Dalyvavo 1,200 delegatų. New Yorko valstijoje AFL-CIO buvo virš 2,000 lokalu, kurie turi per 2,000,000 narių.

Pirmadienį New Yorke buvo pirmas didesnis sniego iškritimas. Vietomis sniego nukrito iki keturių colių storio. Dauguma viešelių apledėjo ir tas sudarė automobilistams keblumo.

Gaisrininkų departamentas uždarė keturias mokyklas, kurios yra nesaugios. Komisijonierius Cavanagh sako, kad jeigu ten iškiltų gaisras, tai būtų tokia pat nelaimė, kokias buvo Chicagoje.

Policija areštavo J. Stapanį, Ed. Shorkey ir P. Spearsą. Kaltina, kad jie pavogė \$25,000 vertės "mink" kailiukų iš Greyhound busų stoties, 8th Ave. ir 50th St., Manhattane.

Kada laivas "Hanseatic" jau buvo pasiruošęs išplaukti į Vokietiją, tai jame mirė Joseph Deischer, 76 metų amžiaus, iš Ridgefield, N. J. Jis ir jo sūnus Alfridas vyko į Vokietiją pasimatymui su giminėmis.

Stambios miesto biznio įstaigos raportavo, kad busnis eina geryn.

juo daugiau naujų žmonių, naujų dainininkų, ypatingai jaunimo.

Koncerte buvęs

Tarptautinės Transporto darbininkų unijos vadai sako, kad Jungtinių Valstijų priepilaukose yra sulaukta 129 laivai po Liberijos, Panamos, Honduras ir Costa Rica vėliavomis.

Frances Carpenter, 23 metų mergina, išsoko pro langą iš 11-o aukšto, 445 W. 23rd Street, Manhattane, ir užsimušė. Ji negalėjo "padalinti meilės" tarp pirmiau mylėjusio Frank Acquavine, 29 metų vaikinio, ir naujai "pamylėjusio" 20 metų vaikinio.

Įsitėmykite, automobilių savininkai, kad jau Motor Vehicle įstaigos parduoda 1959 metų "pleitus." 1959 metais negausime "pleitu," o tik kelių colių plokštelę su "59" numeriu. Ją reikės prie užpakalinės 1958 metų "pleitos" pritvirtinti. Palikite 1958 m. ir priekinę "pleitą," nes taip yra patvarkyta.

Metalinės pleitelytės su "59" numeriu negalima pritvirtinti pirm 1959 m. sausio 1 dienos. Šie patvarkymai liečia tik New Yorko valstiją.

Pagal Ernest Memingway veikalą "For Whom the Bell Tolls" judis bus rodomas televizijoje pradėdant su 10:00 5 d. Jį rodyt Columbia Broadcasting System serijoje "Playhouse 90." Tai veikalas apie pilietinį karą Ispanijoje 1936-1939 mm.

New Yorko Mokslių Akademijoje Dr. Boris Pregel sakė, kad gerėjant technikai ir plečiantis automatizmui, ateityje darbininkai dirbs tik po 20 valandų per savaitę.

Gaisrininkų departamentas uždarė School of Industrial Art, Queens miesto dalyje, kaip pavojingą atsitikime gaisro. Taipgi surado pavojingę padėtyje viešąją mokyklą No. 38.

Newark, N. J. — Šio miesto policininkai reikalauja pakelti algas po \$600 metams. Dabar eiliniai policininkai gauna po \$4.900 metams, o viršininkai po \$5.400.

REIKALAVIMAI
Reikalingas kambarys pavieniai vyrai, Williamsburgho ar Woodhouseno apylinkėse. Pagaidejama, kad būtų apsidomamas. Turintieji tokią vietą prašomi pranešti sekamam adresu. J. Barkus, 110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y. (113-114)

PARDAVIMAI
Su nuostoliu. Maspeth, L. I. Bar ir Grill ir 5 kambarių apartamentas. Labai prieinamai. Kreipkitės: 61-38 56th Rd. DA. 6-3650. (112-115)

ISPADAVIMAS
Nauji ir Mažai Vartotų Vyrųkų Žieminių Baltinių. Perteisimai Veltui.
LUTA CLOTHING
599 W. 187th St. (St. Nicholas Ave.) IRT 191st St.

Rašytojui-publicistui pagerbti vakaras

Šeštadienį, gruodžio 13 d., Jugoslavų svetainėje (405 W. 41st St., Manhattane) įvyks pobūvis rašytojui-publicistui Joseph Northui pagerbti.

Joseph North yra vienas žymiausių pažangiųjų amerikiečių publicistų-rašytojų. Per 25 metus jis dirba angly kalba leidžiamame savaitrašty "The Worker". Neseniai jis parašė knygą "No Men Are Strangers". Knyga verčiama į kitas kalbas ir bus išleista eilėje kitų šalių.

Šiam nepaprastai darbščiam ir talentingam rašytojui-publicistui sveikinimų atsiųsta iš daugelio Europos, Azijos ir Afrikos šalių. Jie buvo išspausdinti savaitraštyje.

Kuriems laikas leidžia, dalyvaukite pobūvyje. Įėjimas vienas asmeniu \$3.00. Bus duota ir užkandžių. Laikas: 8 v.v.

PRANEŠIMAI

WORCESTER, MASS.
Sausio 18 d., 2 val. diena, Aido choras statys scenon operetę "Cigonai." Vadovaujantias roles vaidins Aido mokytojas Jonas Dirvelis ir Ona Dirvelienė. Tad prašome išsitemyti datą ir dalyvauti Choro parengime. M. S. (114-115)

WATERBURY, CONN.
LLD 28 kp. susirinkimas ir Christmas Party įvyks gruodžio 20 d., 8 v. v., Liet. Piliečių Klubo salėje, 103 Green St., žemutiniuose kambariuose. Nariai dalyvaukite, rinksime naują 1959 m. valdybą. Atsiveskite ir naujų narių, taipgi kviečiame tuos narius, kurie išėjo iš organizacijos, grįžti atgal. Moterys sakė, kad po susirinkimo bus pariuokė, tad nepamirškite dalyvauti: gruodžio 20 d. K. Krastinskas, sekė. (114-115)

PHILADELPHIA, PA.
LLD 10 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 12 d., 7:30 v. v., 1150 No. 4th St. Rinksiame valdybą 1959 metams, turšime ir idų svarbių reikalų. Išsirsite raportą iš pereinamo filmo parengimo. Nariai dalyvaukite ir atsiveskite naujų narių valdyba. (114-115)

Help Wanted—Female

Virėla. \$65 j savaitę. Mokant gerai kepti. Gualis vietoje, nuosavas kambarys ir vonia ir TV. Turime ir kitus darbininkus. 3 suaugę šeimėje, nėra vaikų. Namai Brooklyne. Rašykite angliškai: Box D8 — Room 880, 11 W. 42nd St. Skamb. ST. 3-2205. (114-116)

Namų Prizūrėtoja. Jauna, maža privatiška šeima Long Islando priemiestyje. Nuosavas kambarys. Du maži vaikai. Skambinkite Manhaset 7-6616. (114-115)

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Newark 5, N. J. Market 2-5172
426 Lafayette St.

SIŪSKITE DOVANŲ PAKUS JŪSŲ GIMINĖMS IR DRAUGAMS
Patikimiausia firma išsiuntimui pakų į USSR: Lietuvai, Ukrainai, Baltarusijai, Latvijai, Estonijai, Armėnijai ir kitas respublikas.
Package Express and Travel Agency Co., Inc.
(LAISNIUOTA PER USSR)
BROOKLYN—1530 Bedford Ave., kamp. Lincoln Pl. IN. 7-6465. IN. 7-7272
NEWARK, N. J. — 312-14 Market St. Tel. MI. 2-2452. MI. 2-1681
Siunčiami tik nauji daiktai—medžiagos, drabužiai, valgomieji produktai, gyduolės, siuvamosios mašinos. Pristatymas garantuojamas, taipgi adresato parašas. Visi kaštai, įskaitant muitą, apmokami išanksto. Kiekvienas pakas apdraudžiamas.
Mūsų klientų patogumui, mes turime įvairių aukščiausios kokybės medžiagų priednamoms kalnoms. Atidara kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 ryto iki 4 popiet.
NEWARKO RASTINĖ ATDARA SEŠT. IR SEKMAD., 9 V. R. IKI 4 V. DIENĄ.
SECOND AVE. RASTINĖ ATDARA SEŠT. IR SEKMAD., 9 V. R. IKI 4 V. DIENĄ.
78—2nd Ave. 651 Albany Ave. 1241 Ashland Ave. New York 5, N. Y. Hartford, Conn. Chicago 23, Ill. ORegon 4-1540 CHapel 7-5164 Humbold 6-2818 882 N. 7th St. 11801 Jos. Campau Ave. 121 S. Vermont St. Philadelphia 23, Pa. Detroit 12, Mich. Los Angeles, Calif. Walnut 3-1747 TOwnsend 8-0298 D'Uakirk 8-6550

Lietuviškai-angliškas
Angliška-lietuviškas
ŽODYNAS
333 Puslapių, Kaina \$3.50
Gauamas Laisvės Knygryne
Persiuntimo Kaštus Apmokame
Kartu su užsakymu prašome prisiųsti ir mokestį
LAISVĖ
110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.